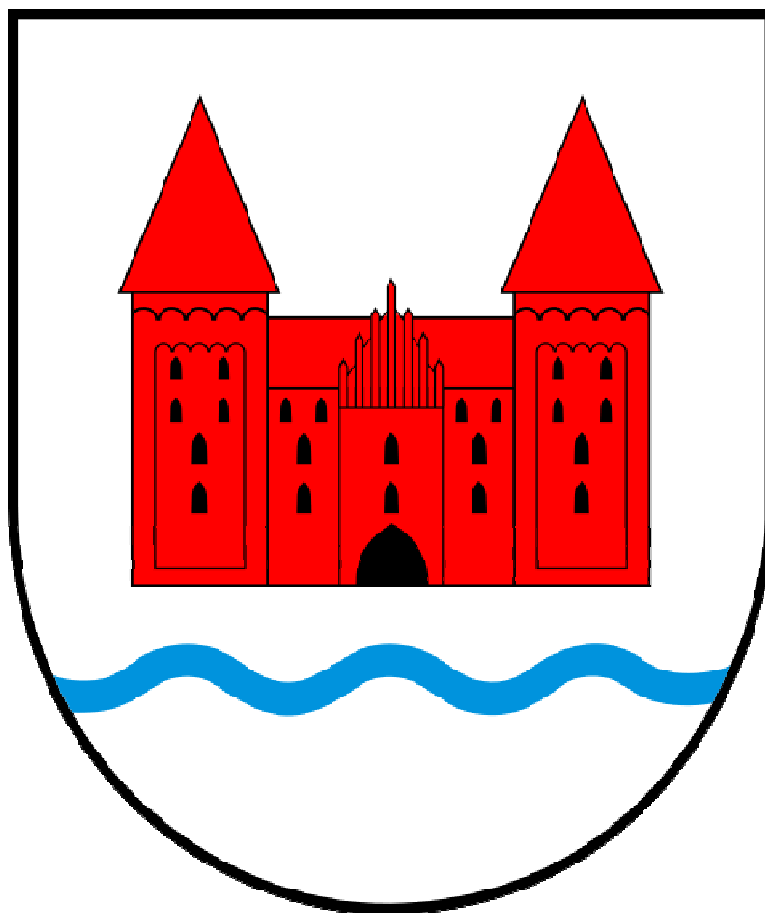

RAPORT

O STANIE SANITARNYM POWIATU NIDZICKIEGO za 2021 r.

NIDZICA 2022

**POWIATOWA STACJA SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNA
W NIDZICY**

OCENA

**STANU SANITARNEGO I EPIDEMIOLOGICZNEGO
ORAZ ESTETYKI I PORZĄDKU
NA TERENIE DZIAŁALNOŚCI
POWIATOWEJ STACJI SANITARNO – EPIDEMIOLOGICZNEJ
W NIDZICY
W ROKU 2021**

Nidzica, luty 2022

teren	<i>LUDNOŚĆ</i>		
	STAN LUDNOŚCI		
	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2021
Miasto i gmina Nidzica	20357	20146	19798
Miasto Nidzica	13169	12967	12693
Gmina Nidzica	7188	7179	7105
Gmina Janowiec K.	3241	3221	3108
Gmina Janowo	2734	2649	2599
Gmina Kozłowo	5975	5903	5794
RAZEM	32307	31919	31299

Epidemiologia

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie działania PSSE w Nidzicy w 2021 roku

W 2021 roku nadal trwała pandemia COVID19 nowej ostrej choroby zakaźnej układu oddechowego przenoszanej drogą kropelkową, którą wywołuje koronawirus SARS-CoV-2. Pierwsze zachorowania wystąpiły pod koniec 2019 r. w Chinach ale choroba szybko rozprzestrzeniła się na cały świat. W związku z pandemią system pracy Sanepidu zmieniał się na całodobowy przy kolejnych wzrostach zachorowań w cyklu fal epidemicznych. Pracownicy Stacji przygotowywali codziennie szereg danych o sytuacji epidemiologicznej w powiecie w postaci meldunków przesyłanych do WSSE w Olsztynie oraz do władz samorządowych.

Szpital ZOZ w Nidzicy w czasie pandemii działa jako tymczasowy szpital covidowy z oddziałem posiadającym miejsca respiratorowe. Pracownicy PSSE zarejestrowali zwiększoną liczbę zgłoszeń hospitalizacji jak również zgonów z powodu covid19.

W 2021 roku zarejestrowano 2260 potwierdzonych laboratoryjnie zachorowań na covid19 oraz odnotowano 77 zgłoszeń zgonów z powodów covid19 wśród chorych z naszego powiatu Tabela 3.

W przypadku innych chorób zakaźnych sytuacja epidemiologiczna powiatu nidzickiego nie budzi niepokoju. Wybrane elementy sytuacji epidemiologicznej za lata 2015 - 2021 obrazują tabele nr 1 i 2.

Dane o zachorowaniach i zakażeniach oparte są o zgłoszenia chorób zakaźnych i zakażeń dokonywane przez lekarzy POZ i placówki medyczne, zgodnie z ich ustawowym obowiązkiem. Uzyskane informacje stanowią podstawę podejmowanych przez pracowników inspekcji sanitarnej działań przeciwepidemicznych, w tym ustalanie źródeł zakażenia, dróg ich przenoszenia, ustalanie osób narażonych na zakażenie lub zachorowanie, działania profilaktyczne i zapobiegawcze.

W grupie schorzeń przenoszonych drogą pokarmową od wielu lat nie rejestruje się zachorowań na dur brzuszny, czerwonkę, wirusowe zapalenie wątroby typu A.

W 2021 roku odnotowano zmniejszoną do lat poprzednich ilość (6) zachorowań na salmonellozę ze wskaźnikiem zapadalności 19,14. W zachorowaniach dominował serotyp *Salmonella Enteritidis*. Na salmonellozę chorowały dzieci – 5 (z tego 1 w wieku do 4 lat) Zachorowania dotyczyły mieszkańców wsi (67%) oraz z terenu miasta Nidzica (33%) Źródłem zakażenia były najczęściej jaja kurze lub źle przygotowane mięso z drobiu. Dużą grupę zachorowań biegunkowych szczególnie u małych dzieci stanowią wirusowe zakażenia jelitowe.

Nowym istotnym problemem zdrowotnym szczególnie u ludzi starszych są biegunki spowodowane przez kolonizację lub zakażenia wywołane przez laseczki *Clostridium difficile*. Niebezpieczne dla tej grupy wiekowej pacjentów są również kolonizacje lub zakażenia wywołane przez wielolekooporne drobnoustroje, szczególnie pałeczkę *Klebsiella pneumoniae*.

W 2021 roku nie zarejestrowano nosicieli bakterii z rodzaju *Salmonella*, których badano do karty zdrowia przed dopuszczeniem do pracy przy produkcji lub obrocie żywnością.

W rejestrze PSSE w Nidzicy od 2007 roku nie figurują żadni nosiciele duru brzuszego.

W grupie zakażeń krwiopochodnych sytuacja epidemiologiczna powiatu nidzickiego jest zadawalająca. W 2021 r. nie notowano nowych zachorowań na przewlekłe wirusowe zapalenie wątroby typu B i C. Były zgłaszane zakażenia wirusami WZW ale dotyczyły osób zarejestrowanych w latach poprzednich.

W grupie tzw. neuroinfekcji ilość zachorowań jest na niskim poziomie w stosunku do lat poprzednich. Odnotowano 1 zgłoszenie zachorowania na zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych o etiologii bakteryjnej oraz 1 z kleszczowym zapaleniem mózgu.

Ze względu na endemiczne występowanie kleszczy zakażonych *Borrelia burgdorferi* analogicznie jak w innych częściach województwa Warmińsko-Mazurskiego od wielu lat utrzymuje się duża zapadalność na boreliozę. W 2021 roku w powiecie odnotowano zmniejszoną liczbę zachorowań (5). Większość rejestrowanych przypadków w ostatnich latach wynika z dobrego rozpoznawania choroby i dobrej zgłaszalności. Wśród chorych na boreliozę są zarówno mieszkańcy miasta (1) jak i mieszkańcy terenów wiejskich (4).

Od 2004 r. znacznie poprawiła się sytuacja epizootiologiczna wścieklizny wśród zwierząt, niemniej lokalnie mogą wystąpić ogniska tej choroby wśród zwierząt czego przykładem jest sytuacja epizootyczna w sąsiednim województwie Mazowieckim.

Wścieklizna jest chorobą śmiertelną i tylko wykonanie serii szczepień ratuje człowiekowi zakażonemu życie. W 2021 roku liczba osób, które musiały zostać objęte szczepieniami p/wścieklicznie była podobna w stosunku do roku poprzedniego. Zaszczepiono 12 osób, w tym: 3 po ugryzieniu przez koty oraz 9 po ugryzieniu przez bezpańskie psy. Spadła ogólna liczba pokąsań przez zwierzęta, która ogółem wyniosła 25 (w 2019 r. - 50). Spadek ten był spowodowany obostrzeniami sanitarnymi, które wdrożono w trakcie przebiegu pandemii covid19. Skuteczne rozwiązanie problemu psów bez właściwego nadzoru ze strony właścicieli mogłoby pozwolić na zmniejszenie ilości osób pogryzionych i szczepionych przeciw wścieklicznie. Zgłoszono kilka przypadków pokąsań przez koty. Wskazaniem głównym do szczepień jest to, że koty są bardziej narażone na kontakt z wścieklizną w środowisku a przy tym nie są objęte obowiązkowymi szczepieniami przeciw tej chorobie. Z tego względu pracownicy sekcji epidemiologii przy sporządzaniu każdego wywiadu z osobą pokąsaną przez zwierzęta propagują aby szczepić przeciw wścieklicznie posiadane koty.

2021 był rokiem o zmniejszonej liczbie zachorowań na ospę wietrzną, która wyniosła 56 zarejestrowanych przypadków (126 w roku 2020).

Sytuacja epidemiologiczna grypy i zachorowań grypopodobnych zmienia się sezonowo co kilka lat. W 2021 roku zanotowano spadek liczby zgłoszeń (1280) w stosunku do roku poprzedniego (5060). Spośród wszystkich zgłoszonych podejrzeń zakażeń grypopodobnych i zachorowań nie potwierdzono laboratoryjnie żadnego przypadku grypy.

Dużym problemem zdrowotnym i społecznym staje się gruźlica płuc, która ogólnie ma trend wzrostowy i dotyczy różnych środowisk społecznych. Zgłoszono 1 nowe zachorowanie, które zakończyło się zgonem.

Z innych nowych chorób podlegających zgłaszaniu takich jak SARS, grypa ptaków A/H5N1/ czy grypa (świńska) wywołana nowym wirusem A/H1N1/ nie odnotowano żadnego przypadku potwierdzonego laboratoryjnie.

Sytuacja epidemiologiczna chorób objętych programem eradykacji lub eliminacji jest bardzo dobra. Nie stwierdzono hospitalizacji z powodu ostrych porażenia wiotkich i poliomyelitis.

W 2021 r. nie odnotowano zachorowań na odrę, jednak w ostatnich latach widzimy skokowy wzrost tych zachorowań w naszym kraju i innych krajach Europy. Powodem tego wzrostu jest migracja ludności z ościennych krajów wschodnich, w których stopień wyszczepialności odry w populacji jest na niezadowalającym poziomie. Dlatego też w Polsce propagowane są szczepienia profilaktyczne dla osób, które nie są uodpornione, to znaczy nie chorowały na odrę lub nie były zaszczepione dwoma dawkami szczepionki p/odrze.

Tabela nr 1. Zachorowania na choroby zakaźne - zakażenia w latach 2015 – 2021

<i>Lp.</i>	<i>Jednostka chorobowa</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
1	Salmonellozy (zatrucia pokarmowe)	10	3	5	11	8	9	6
2	Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe - jad kiełbasiany (botulizm)	-	-	-	-	-	-	-
3	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (A04) ogółem	5	16	18	3	4	7	4
	W tym dzieci do lat 2	-	-	-	-	-	-	-
4	Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe (A08) ogółem	57	22	44	33	48	9	7
	W tym dzieci do lat 2	28	11	19	16	22	2	3
5	Biegunka i zapalenie żołądkowo- jelitowe o prawdopodobn. zakaźnym pochodzeniu u dzieci do lat 2 (A09)	26	20	13	19	13	8	5
6	Krztusiec	0	3	-	-	-	-	-
7	Szkarlatyna (płonica)	12	15	5	1	3	-	-
8	Zapalenie opon mózgowo- rdzeniowych	3	5	1	-	-	-	1
	w tym bakteryjne	2	-	-	-	-	-	-
9	Zapalenie mózgu	2	1	1	-	-	1	1
10	Róża	-	2	1	-	1	-	-
11	Zgorzel gazowa	-	-	-	-	-	-	-
12	Choroba z Lyme (borelioza)	20	20	21	6	12	12	5
13	Pokąsania osób przez zwierzęta	57	34	54	55	50	24	25
	w tym po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie	11	6	14	7	13	11	12
14	Ospa wietrzna	226	115	159	91	90	126	56
15	Odra	-	-	-	-	2	-	-
16	Różyczka	2	1	1	-	-	-	-
17	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	-	-	-	-	-	-	-
18	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	2	1	-	2	1	-	-
19	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	5	3	4	2	6	1	-
20	Świnka	-	-	1	-	1	-	-
21	Zgłoszenia grypy i chorób grypopodobnych	885	2898	1671	3167	3465	5060	1280
22	Grypa ptaków A/H5N1	-	-	-	-	-	-	-
23	Grypa nowy wirus A/H1N1	-	-	-	-	-	-	-
24	SARS	-	-	-	-	-	-	-
25	Kiła	2	-	-	-	2	-	-
26	Gruźlica płuc	4	8	7	4	5	3	1
27	AIDS	1	-	-	-	-	-	-
28	Clostridium difficile	5	16	18	3	4	7	4
29	Klebsiella pneumoniae (CPE, NDM)			3	2	2	1	1

Tabela nr 2

Wybrane choroby zakaźne w powiecie nidzickim w latach 2019 - 2021
Współczynniki zapadalności w przeliczeniu na 100 tysięcy mieszkańców

Jednostka chorobowa	2019 r.		2020 r.		2021 r.	
	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności	Liczba zachorowań	Współczynnik zapadalności
Salmonellozy ogółem	8	24,80	9	28,13	6	19,14
Borelioza	12	37,20	12	37,50	5	15,95
Wzw typu B	1	3,10	-	-	-	-
Wzw typu C	6	18,60	1	3,13	-	-
Ospa wietrzna	90	279,00	126	393,75	56	178,64
Gruźlica płuc	5	15,50	3	9,39	1	3,19
Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i mózgu	-	-	1	3,13	1	3,19

**Tabela nr 3. Zachorowania, hospitalizacje, zgony na COVID-19
w powiecie nidzickim w 2020 r. i 2021 r.**

2020rok	Liczba chorych	Hospitalizacja	Zgony
Styczeń	0	0	0
Luty	0	0	0
Marzec	0	0	0
Kwiecień	1	0	0
Maj	0	0	0
Czerwiec	0	0	0
Lipiec	5	2	0
Sierpień	7	0	0
Wrzesień	44	8	0
Październik	200	27	6
Listopad	387	24	9
Grudzień	457	42	7
OGÓŁEM	1101	103	22

2021 rok	Liczba chorych	Hospitalizacja	Zgony
Styczeń	371	40	22
Luty	812	47	18
Marzec	637	52	13
Kwiecień	147	13	5
Maj	27	8	3
Czerwiec	4	2	0
Lipiec	0	0	0
Sierpień	0	0	0
Wrzesień	7	1	1
Październik	35	5	0
Listopad	220	25	2
Grudzień	360	25	12
OGÓŁEM	2620	218	76

Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą w powiecie nidzickim

W 2021 roku w powiecie nidzickim funkcjonowało 55 podmiotów leczniczych będących pod nadzorem PPIS w Nidzicy. Są to głównie podmioty, które udzielają ambulatoryjnych świadczeń medycznych: poradnie podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, gabinety lekarskie, gabinety stomatologiczne, gabinety pielęgniarskie i inne podmioty świadczące usługi medyczne. Od 2020 roku PPIS w Nidzicy sprawuje nadzór nad Zespołem Opieki Zdrowotnej w Nidzicy.

Ze względu na trwającą w 2020 i 2021 roku pandemię COVID-19 prawie wszystkie działania skupione były na zapobieganiu zakażeniom SARS-CoV-2. Ze względu na zagrożenia epidemiologiczne oraz szereg realizowanych zadań związanych z zapobieganiem i zwalczaniem zakażeń SARS-CoV-2 ograniczono działalność kontrolną podmiotów leczniczych. W 2021 roku przeprowadzono w nich 15 kontroli sanitarnych i 4 kontrole tematyczne. Wystawiono 1 decyzję administracyjną.

Podmioty lecznicze, które udzielają ambulatoryjnych świadczeń medycznych dostosowały się do wszystkich wymagań aktualnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Na Szpital Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy prowadzone jest 1 postępowanie administracyjne.

Celem utrzymania właściwego stanu higienicznego a także zapobiegania występowaniu zakażeń zakładowych inspekcja sanitarna przy sprawowaniu nadzoru szczególną uwagę zwracała na:

1. Prawidłowość wszystkich procedur higieniczno- sanitarnych opracowanych przez placówki medyczne i ich wdrożenie do stosowania, ze szczególnym uwzględnieniem procedur dotyczących zapobiegania szerzeniu się zakażeń SARS-CoV-2 (reżim sanitarny, zaopatrzenie i stosowanie środków ochrony osobistej)
2. Prawidłowość procesów sterylizacji i dezynfekcji, między innymi poprzez:
 - systematyczną ocenę prawidłowości i skuteczności procesów sterylizacji materiałów i narzędzi. Wszystkie placówki wyposażone są w odpowiednie autoklawy parowe (12 urządzeń).
 - egzekwowanie kontroli każdego procesu sterylizacji za pomocą zintegrowanych wskaźników chemicznych.
3. Monitoring gospodarki odpadami, szczególnie właściwą segregację i utylizację odpadów niebezpiecznych (wszystkie niebezpieczne odpady medyczne są utylizowane przez wyspecjalizowane firmy),
4. WYROBIE u pracowników ochrony zdrowia nawyków przestrzegania zasad higienicznego i aseptycznego postępowania.
5. Obowiązki podejmowania i dokumentowania działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń, w tym konieczność prowadzenia kontroli wewnętrznej w zakresie realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych.
6. Opracowanie i wdrożenie procedur na wypadek wystąpienia choroby szczególnie niebezpiecznej.
7. Spełnienie obowiązku zgłaszania chorób zakaźnych, zakażeń oraz zgonów spowodowanych przez choroby zakaźne i zakażenia.

W 2021 nastąpiła poprawa stanu sanitarno-technicznego w następujących podmiotach:
Ośrodek Świadczeń Medycznych Zespołu Lekarzy Specjalistów w Kozłowie: remont wszystkich pomieszczeń.

Profilaktyczne szczepienia ochronne w 2021 roku

Szczepienia ochronne to jeden z najważniejszych elementów profilaktyki wielu groźnych dla zdrowia czy życia zakażeń i chorób zakaźnych. Dobre wykonawstwo szczepień ochronnych ma bezpośredni wpływ na korzystną sytuację epidemiologiczną wielu chorób zakaźnych.

Od wielu lat nie stwierdza się zachorowań na błonicę, tężec, poliomyelitis. Znacznie zmalała ilość chorych na wzw typu B, świnkę, różyczkę.

W 2021 roku nie zarejestrowano na terenie powiatu nidzickiego inwazyjnych zakażeń o etiologii meningokokowej, *Haemophilus influenzae*.

Osiągnięcie odpowiedniego poziomu uodpornienia całej populacji wymaga stałego i konsekwentnego przestrzegania wielu zasad wynikających z aktualnego stanu wiedzy medycznej i regulacji prawnych.

PPIS w Nidzicy sprawuje nadzór nad 8 podmiotami realizującymi Program Szczepień Ochronnych. Liczba dzieci i młodzieży podlegająca obowiązkowym szczepieniom ochronnym wynosi 6034. Nadzór nad realizacją szczepień ochronnych polega głównie na egzekwowaniu:

- właściwych warunków sanitarno – technicznych punktów szczepień,
- opracowania i właściwego stosowania procedur higienicznych,
- dobrego przygotowania merytorycznego personelu szczepiącego,
- przestrzegania aktualnego Programu Szczepień Ochronnych i wojewódzkiego terminarza szczepień,
- wykonania szczepień obowiązkowych przez osoby uchylające się.
- prawidłowej metodyki wakcynacji,
- odpowiednich warunków transportu i przechowywania szczepionek,
- realizacji szczepień zalecanych przez Ministra Zdrowia,
- realizację obowiązku zgłaszania niepożądanych odczynów poszczepiennych.

W 2021 roku wykonanie szczepień ochronnych dzieci i młodzieży w powiecie nidzickim kształtowało się na następującym poziomie:

1. Szczepienia pierwotne przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w pierwszym roku życia wykonano w 47,9 % (wymagane 55 %)
2. Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w drugim roku życia wykonano w 57,4% (wymagane 55 %)
3. Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w drugim roku życia wykonano w 86,5% (wymagane 95 %)
4. 4.Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w szóstym roku życia wykonano w 91,6%
5. Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w szóstym roku życia (druga dawka) 92,3%
6. Szczepienia przeciwko odrze, śwince i różyczce w dziesiątym roku życia (druga dawka) 95,2%
7. Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi i krztuścowi w 14 roku życia: 94,4%
8. Szczepienia przeciwko błonicy, tężcowi w 19 roku życia: 97,9%
9. Szczepienia przeciw pneumokokom w 1 roku życia: 67,8 %
10. Szczepienia przeciw pneumokokom w 2 roku życia 87,3%
11. Szczepienia p/rotawirusom w 1 roku życia 54.0 %

W powiecie nidzickim , podobnie jak w całym kraju istnieje problem uchylania się od szczepień obowiązkowych. W 2021 roku zgłoszono 15 rodziców, którzy uchylają się od szczepień obowiązkowych swoich dzieci. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nidzicy prowadzi aktualnie 4 postępowania egzekucyjne , przeprowadzono też rozmowy z rodzicami, którzy nie szczepią swoich dzieci. Skutkowało to w niektórych przypadkach stopniową realizacją zaległych szczepień.

W 2021 roku nie zgłoszono żadnego przypadku niepożądanego odczynu poszczepiennego.

W 2021 roku realizowano także szczepienia zalecane przez Ministra Zdrowia, finansowane przez pacjentów, pracodawców lub z budżetu państwa. Zaszczepiono 1443 osoby, co stanowi 4,5 % populacji powiatu nidzickiego. Były to szczepienia osób w różnym wieku przeciw następującym chorobom zakaźnym i zakażeniom: grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby typu A, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, kleszczowemu zapaleniu mózgu, odrze, śwince i różyczce, ospie wietrznej, błonicy, krztuścowi, poliomyelitis, tężcowi, durowi brzuszemu, zakażeniom rotawirusami, Neisseria meningitidis, Streptococcus pneumoniae, zakażeniom wirusem HPV.

Dobre wykonanie masowych szczepień populacji dzieci i młodzieży do 19 roku życia pozwala utrzymać tzw zbiorowiskową odporność na choroby zakaźne. Efektem takich działań jest wzrost odsetka populacji niewrażliwej na choroby zakaźne przeciw którym wykonywane były szczepienia ochronne oraz spadek współczynników zapadalności na choroby zakaźne objęte programem szczepień ochronnych.

W 2021 roku wykonanie szczepień obowiązkowych było mniejsze niż w poprzednich latach. Z powodu trwającej w 2020 i 2021 roku pandemii COVID-19 były przerwy w funkcjonowaniu punktów szczepień. Terminy szczepień były przesuwane ze względu na zachorowania na COVID-19 lub przebywanie na kwarantannie osób podlegających szczepieniom, rodziców dzieci oraz personelu punktów szczepień.

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna

Działania podejmowane w 2021 roku przez Promocję Zdrowia i Oświatę Zdrowotną Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nidzicy wynikały z założeń krajowych (ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia, wojewódzkich (Wojewódzkiego Programu Promocji Ochrony Zdrowia, Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV, Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, Programu Przeciwdziałania Narkomanii), sytuacji epidemiologicznej, społecznej, demograficznej województwa i powiatu nidzickiego.

Ich inicjacją i koordynacją zajmowała się pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w PSSE. Organizowała, prowadziła, koordynowała i nadzorowała działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych.

Działania skierowane były do: rodziców i opiekunów dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych, młodzieży szkół średnich, nauczycieli, wychowawców oraz pedagogów szkolnych, pacjentów zakładów opieki zdrowotnej, pracowników ochrony zdrowia, przedstawicieli samorządów lokalnych, policjantów, strażników miejskich.

Realizowaliśmy następujące programy profilaktyczne:

- Rządowy Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce;
- Program „Czyste powietrze wokół nas”;
- Program „Bieg po zdrowie”;
- Program „Trzymaj Formę” (największy w Unii Europejskiej program na temat racjonalnego odżywiania, edukacji konsumenckiej i aktywności fizycznej);
- Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych „ARS- jak dbać o miłość?”;
- Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

Organizowaliśmy działania związane z:

- **profilaktyką zakażeń wirusem SARS-COV-2**
- profilaktyką zażywania nowych narkotyków, tzw. Dopalaczy;
- Światowym Dniem bez Tytoniu;
- Dniem Rzucania Palenia;
- Światowym Dniem Zdrowia;
- Europejskim Dniem Wiedzy o Antybiotykach;
- profilaktyką grypy sezonowej;
- akcją „Moje dziecko idzie do szkoły”;
- profilaktyką chorób odkleszczowych;
- profilaktyką zakażeń wirusem HPV i innych chorób przenoszonych drogą płciową;
- propagowaniem zasad higieny osobistej i mycia rąk.

Profilaktyka uzależnień (dopalacze)

W ramach działań edukacyjnych na temat „nowych narkotyków”, tzw. dopalaczy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Nidzicy prowadziła działania skierowane do przedstawicieli samorządów, kadry pedagogicznej i uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych naszego powiatu.

Podczas tych działań przekazywane były informacje na temat trendów i stylu życia młodego pokolenia, modelu i zasięgu używania nowych substancji psychoaktywnych, nowych środków psychoaktywnych na scenie narkotykowej w Polsce (design drugs, nowe narkotyki pochodzenia naturalnego, leki używane w celu odurzania się, drinki energetyzujące i legalne produkty stymulujące).

Działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej polegały na szerokiej współpracy lokalnej, przekazywaniu materiałów edukacyjnych, zamieszczaniu informacji na stronach internetowych instytucji i w mediach społecznościowych oraz udzielaniu wywiadów lokalnym mediom.

Dobra, wypracowana współpraca z Powiatową Komendą Policji – wspólne działania przynoszą pozytywne korzyści tj. wzrasta świadomość młodych ludzi jak i ich rodziców.

Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Od roku 2007 Państwowa Inspekcja Sanitarna jest koordynatorem działań w ramach Narodowego „Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce”.

Program określa kierunki działania, priorytetowe cele i zadania w dziedzinie zwalczania zagrożeń ze strony chorób odtytoniowych. Jednym z jego głównych celów jest zmiana klimatu społecznego i zachowań w stosunku do palenia tytoniu poprzez wielopłaszczyznowe działania edukacyjne.

Realizacja programu w 2021 roku polegała na działaniach edukacyjnych skierowanych do różnych grup docelowych. Działaniami objęto dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe. Edukację dzieci, młodzieży, ich rodziców i opiekunów przeprowadzono w ramach programów edukacyjnych „Czyste powietrze wokół nas”. W roku szkolnym 2020/2021 programem objęto 100% przedszkoli powiatu nidzickiego. Działania edukacyjne dla dzieci w szkołach podstawowych, ich rodziców opiekunów prowadzono w ramach programu „Bieg po zdrowie”. W roku szkolnym 2020/2021 programem objęto 30% szkół podstawowych.

Wśród działań obchodzonych corocznie skierowanych do społeczności lokalnej zrealizowano obchody „Światowego Dnia Bez Tytoniu” oraz obchody „Światowego Dnia Rzucania Palenia”. W ramach tych obchodów organizowano publikowano informacje na stronach internetowych, w mediach lokalnych. Działaniami objęto łącznie 1250 osób.

Program promujący racjonalne odżywianie i aktywność fizyczną „Trzymaj Formę”

W roku szkolnym 2020/2021 pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej koordynowała realizację XV edycję programu „Trzymaj formę”, do której przystąpiło 5 szkół podstawowych, co stanowi 33%. Programem objęto 635 osób (uczniów, rodziców uczniów, nauczycieli). W ramach programu prowadzono między innymi: szkolenia dla koordynatorów szkolnych, zajęcia edukacyjne na temat racjonalnego żywienia dla uczniów, rodziców, opiekunów, oraz konkursy wiedzy.

Problem otyłości dotyka również dzieci z powiatu nidzickiego. Podejmujemy szereg działań, wypracowujemy współpracę z instytucjami, aby temu problemowi wspólnie zapobiegać.

Kampania #mamaczasrozmawiać#

W ramach profilaktyki HIV/AIDS pracownik pionu promocji zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej włączyła się w kampanię #mamaczasrozmawiać#, która skierowana jest do rodzin wielopokoleniowych. Kampania zachęca do rozmawiania w rodzinach o chorobach przenoszonych drogą płciową, chorobie AIDS i dialogu międzypokoleniowego.

Akcja – „Moje Dziecko Idzie Do Szkoły”.

Akcja ta prowadzona jest od wielu lat w naszym powiecie. Cieszy się corocznie dużym zainteresowaniem ze strony uczniów, rodziców oraz nauczycieli. W ramach tej akcji są prowadzone zajęcia edukacyjne dla rodziców, nauczycieli jak również uczniów.

Podczas spotkań omawiamy- profilaktykę żywieniową, profilaktykę wad postawy, wad wzroku, profilaktykę tytoniową profilaktykę próchnicy zębów oraz profilaktykę chorób zakaźnych tj. grypa, wszawica. Każdy rodzic otrzymuje materiały edukacyjne.

Inne przedsięwzięcia

Przy współpracy z Telewizyjną Agencją Producentką TAP1 z Olsztyna WSSE Olsztyn realizowała programy telewizyjne z cyklu „Nasze zdrowie” i „Na widelcu”. Programy prezentują działania związane z promocją zdrowia i oświatą zdrowotną podejmowane

w województwie warmińsko-mazurskim przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Olsztynie oraz Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne.

„Nasze Zdrowie” i „Na widelcu” to programy poświęcone profilaktyce zdrowia dzieci, młodzieży, jak i dorosłych. W każdym programie omawiane są przez specjalistów problemy zdrowotne, którym można zapobiegać dzięki odpowiedniemu zachowaniu. Tematami odcinków były między innymi: profilaktyka zażywania dopalaczy, profilaktyka grypy i chorób górnych dróg oddechowych, przeciwdziałanie kleszczowemu zapaleniu mózgu i boreliozy, zapobieganie zatruciom grzybami czy zasady właściwego odżywiania się ze szczególnym uwzględnieniem piramidy żywienia i zdrowego stylu życia, profilaktyka SARS-COV-2.

Filmy te są promowane podczas szkoleń dla koordynatorów szkolnych programów prozdrowotnych, rodziców, pracowników i wykorzystywane w czasie edukacji różnych grup społecznych.

Współpracowaliśmy i wspieraliśmy sieć „Szkół Promujących Zdrowie”. Braлиśmy udział w przygotowaniach koordynatorów szkół do pozyskania przez szkoły Wojewódzkie i Ogólnopolskie „Certyfikaty Szkoły Promującej Zdrowie”. W 2021 r. szkoła z naszego powiatu tj. Niepubliczne przedszkole „Zaczarowany Ogród” w Nidzicy otrzymało certyfikat.

PROFILAKTYKA SARS – COV - 2

Wypracowana współpraca z Kołem Emerytowanych Nauczycieli, Stowarzyszeniem Mniejszości Niemieckiej, Uniwersytetem III Wieku sprawiła, że pracownik PZIOZ od wielu lat, prowadziła dla tej grupy społecznej wykłady w zakresie profilaktyki prozdrowotnej. W roku 2021 były poświęcone profilaktyce zakażeniom wirusem SARS –COV-2 (Ochrona przed wirusem, -co warto wiedzieć, ochrona osobista i otoczenia, Jak budować i dbać o odporność?” Wpływ diety na naszą odporność”) - przygotowanie prezentacji. Wykłady te cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony uczestników spotkań.

Od lutego 2021 do czerwca 2021 pracownik wspierała w działaniach w masowej akcji szczepień społeczeństwa ZOZ Nidzica (wykonywanie szczepień, kwalifikowanie do szczepień pacjentów). Prowadziła działania edukacyjne w zakresie propagowania szczepień wśród pacjentów, klientów różnych instytucji.

Organizowała w PSSE badania (wymazy z nosogardzieli) w kierunku obecności wirusa SARS-COV-2 dla osób z objawami oraz osób potencjalnie narażonych w ogniskach w różnych zakładach pracy lub instytucjach. Podejmowała działania edukacyjne podczas przeprowadzania wywiadów z osobami zakażonymi i osobami, które zostawały umieszczone na kwarantannie. Wiele informacji z zakresu profilaktyki zakażeniom wirusem SARS-COV-2 przekazano do mediów i instytucji współpracujących z PSSE celem rozpropagowania ich.

W sierpniu 2021 r. pracownik PZIOZ wspólnie z PPIS i pracownikiem HDIM przeprowadzili spotkania profilaktyczne z Dyrektorami Wszystkich Szkół w powiecie w zakresie profilaktyki zakażeniom wirusem SARS-COV-2 przed powrotem uczniów do szkół. Przekazane zostały wytyczne GIS, MEN oraz PPIS w Nidzicy i inne materiały z zakresu profilaktyki prozdrowotnej.

Wiele działań podjęto w celu propagowania szczepień przeciw COVID 19 – propagowanie w mediach społecznościowych, propagowanie na stronach różnych instytucji w tym PSSE, przekazywanie materiałów edukacyjnych dla pacjentów oraz osób szczepiących się, rodziców.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

1. Zadania wykonywane przez Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny wpływające na stan sanitarny powiatu Nidzica to przede wszystkim:

- opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego miasta i gmin,
- opiniowanie projektów technologicznych,
- opiniowanie dokumentacji związanej z ochroną środowiska,
- przeprowadzanie kontroli sanitarnych obiektów w trakcie realizacji,
- uczestniczenie w odbiorach obiektów przekazywanych do uruchomienia i użytkowania,

Projekty studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego za 2021 r.

W okresie sprawozdawczym przyjęto do uzgodnienia 6 podania i w przedmiotowym zakresie wydano 3 opinie – wszystkie opinie wydano bez zastrzeżeń, 3 (trzy) sprawę załatwiono pismem.

Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko za 2021 r. PSSE Nidzica

W okresie sprawozdawczym przyjęto do uzgodnienia 14 podań w przedmiotowym zakresie wydano 14 opinii bez

Uzgardnianie projektów budowlanych i technologicznych pod względem wymagań sanitarno-higienicznych.

W okresie sprawozdawczym do komórki ZNS wpłynęło 8 podań o zaopiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Wydano 8 opinii bez zastrzeżeń.

Odbiory końcowe

W okresie sprawozdawczym przyjęto 23 podania od inwestorów o dokonanie odbioru sanitarno-higienicznego obiektów - w tym: w trybie art. 56 Prawa budowlanego organ wydał 9 opinii, 6 odbiory odbywały się w trybie art. 3 pkt 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Z przyjętych spraw 6 zostało umorzone na wniosek inwestorów w trybie art. 105 kpa.

Ważne obiekty odbierane w trybie art. 56 Prawa budowlanego.

1. INTEGRAL Grzegorz Kostowski ul. Jagiellońska 57B/19, 10-283 Olsztyn - budynek hali produkcyjno-magazynowa z tymczasowym zapleczem higieniczno-sanitarnym 13-100 Nidzica, Rozdroże dz. 153/3”.
2. Modernizacja wodociągu sieciowego w miejscowości Kuce Gm. Janowiec Kościelny – przedmiotem modernizacji był montaż urządzeń służących do uzdatniania wody m.in. nastąpi poprawa jakości wody pod względem mętności, zawartości żelaza, manganu.

Wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W roku sprawozdawczym wydano 0 opinii w przedmiotowym zakresie, jedna (1) sprawa jest w trakcie uzgadniania.

Wydanie opinii co do potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby- co do zakresu raportu.

W roku sprawozdawczym przyjęto do opiniowania 71 spraw w przedmiotowym zakresie, dla 64 inwestycji organ odstąpił od konieczności sporządzania raportu ooś (głównie dotyczyło to elektrowni fotowoltaicznych) a w 5 przypadkach nałożył obowiązek przeprowadzania oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, dotyczyło to 4 elektrowni fotowoltaicznych oraz rozbudowy Tartaku w miejscowości Napiwoda. (tabela nr 5)

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nidzicy po dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji, iż istnieje potrzeba przeprowadzania oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko z uwagi na:

A) Tartak Napiwoda

- ok. 20 m do 50 m., a jednocześnie w zakresie oddziaływania inwestycji pozostaje Szkoła Podstawowa w Napiwodzie oraz Dom Pomocy Społecznej „Dom Rodzinny” w Napiwodzie (odległości 100-180 m.);
- z dołączonych do dokumentacji wykresów izofon dla pory dnia i nocy wynika, iż dla części terenów zabudowy mieszkaniowej znajdującej się w zakresie oddziaływania przedmiotowej inwestycji nie zostaną dotrzymane wartości dopuszczalne a w szczególności przy uwzględnieniu niepewności symulacji wyniku;
- na terenie działki, na której planowana jest inwestycja znajduje się (zgodnie z wiedzą organu) studnia, która w poprzednich latach była źródłem zaopatrzenia w wodę dla Tartaku w Napiwodzie – tworząc wodociąg zakładowy. Z uwagi na położenie inwestycji na terenie zbiornika GZWP 214, który na terenie miejscowości Napiwoda posiada czas przesiąkania pionowego 17 lat i 1 miesiąc - w ocenie organu w sytuacjach awaryjnych może dojść do skażenia GZWP 214 zanieczyszczeniami powstającymi podczas produkcji;

B) Elektrownie fotowoltaiczne:

- najbliższa zabudowa mieszkaniowa znajduje się w odległości około 15 metrów od granicy planowanej inwestycji oraz około 140 metrów od planowanej lokalizacji najbliższej stacji transformatorowo-rozdzielczej – co może być źródłem hałasu dla terenów zabudowy mieszkaniowej;
- planowana inwestycja może oddziaływać na środowisko i jego komponenty w zakresie pogorszenia klimatu akustycznego, zanieczyszczenia powietrza i wód powierzchniowych oraz podziemnych,

Higieny Pracy

Podstawowym zadaniem Sekcji Higieny Pracy w roku 2021 było:

- 1) prowadzenie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy celem wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed niekorzystnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi środowiska pracy;
- 2) sprawowanie nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania lub wprowadzania do obrotu produktów stwarzających zagrożenie życia lub zdrowia ludzi;
- 3) zachowanie bezpieczeństwa chemicznego poprzez nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, detergentami, produktami biobójczymi, produktami kosmetycznymi;
- 4) sprawowanie nadzoru nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3, nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz kontrola przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych.

Zasadnicze zamierzenia z zakresu higieny pracy na rok 2021 były realizowane między innymi poprzez:

- prowadzenie nadzoru w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy;
- nadzorowanie i prowadzenie postępowań administracyjnych w zakresie chorób zawodowych;
- prowadzenie nadzoru nad warunkami pracy i wypełnianiem przez pracodawców obowiązków, wynikających z oceny ryzyka zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach pogrzebowych (zamierzenie realizowane w latach 2021-2022);
- prowadzenie nadzoru nad przygotowaniem pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”;
- współuczestniczenie w realizacji kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy z siedzibą Bilbao prowadzonych przez Krajowy Punkt Centralny (CIOP-PIB) poprzez rozpowszechnianie informacji nt. bezpiecznych warunków pracy;
- współuczestniczenie w realizacji kampanii Państwowej Inspekcji Pracy pt. „Dobry przepis na bezpieczeństwo”, skierowanej do branży przetwórstwa mięsnego, poprzez rozpowszechnianie informacji nt. bezpiecznych warunków pracy;
- prowadzenie działań związanych z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz detergentami;
- prowadzenie działań wynikających z ustaleń Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów, działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach oraz uczestniczenie w realizacji wybranych projektów tego forum;
- prowadzenie działań związanych z nadzorem w zakresie produktów biobójczych;
- prowadzenie działań wynikających z ustaleń Podgrupy Forum ds. rozporządzenia w sprawie produktów biobójczych (Biocidal Products Regulation Subgroup), działającej w ramach Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów oraz uczestniczenie w realizacji wybranych projektów tej Podgrupy;
- prowadzenie nadzoru nad bezpieczeństwem produktów kosmetycznych z uwzględnieniem kontroli dokumentacji u osób odpowiedzialnych, w tym kontrolę wybielaczy do zębów oraz kontrolę przestrzegania przepisów rozporządzenia dot. ograniczeń w stosowaniu HEMA/diHEMA w produktach do paznokci;
- prowadzenie działań wynikających z ustaleń grupy roboczej, stałego komitetu i PEMSAC dot. produktów kosmetycznych;
- prowadzenie działań wynikających z ustaleń grupy roboczej ds. prekursorów narkotyków kat. 2 i 3 działającej przy Komisji Europejskiej;

- sprawowanie nadzoru w zakresie kontroli przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych. Prowadzenie działań administracyjno-prawnych w trybie obowiązujących przepisów, mających na celu znaczne zmniejszenie dostępności (podaży i popytu) środków zastępczych,
- współpraca z Prezesem Biura do spraw Substancji Chemicznych w obszarze nadzoru nad przestrzeganiem przepisów z zakresu legalnego zastosowania nowych substancji psychoaktywnych;
- prowadzenie rejestru przypadków zatrucień środkami zastępczymi, nowymi substancjami psychoaktywnymi, w tym zgonów. Na bieżąco uzupełnianie danych w Systemie Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych;
- wzmocnienie współpracy z podmiotami leczniczymi w aspekcie raportowania o interwencjach medycznych dotyczących przypadków zatrucień nowymi narkotykami;
- prowadzenie wczesnego rozpoznawania sytuacji epidemiologicznej i adekwatne reagowanie na zagrożenia m.in. przez ścisłą współpracę z Policją, Krajową Administracją Skarbową, Prokuratorami i instytucjami badawczymi, POLADA, BSCh, GIF i innymi jednostkami.

Nadzorem sanitarnym działu Higieny Pracy objętych było **195** zakładów pracy (miasto Nidzica – 126, gmina Nidzica – 23, gmina Janowiec Kościelny – 9, gmina Janowo – 15, gmina Kozłowo – 22) zatrudniających ogółem 4067 pracowników, zgodnie z „Listą ewidencji zakładów pracy na dzień 31. 12. 2021r.”

Podział zakładów pracy wg klasyfikacji dr L. Dawydzika – stan na 31. 12. 2021r. przedstawia się następująco:

Grupa I - 29 zakładów – zakłady o znikomym narażeniu.

Grupa II - 139 zakładów – zakłady o małym zagrożeniu. Występujące czynniki szkodliwe są oznaczane w przedziale normatywu od 0,5 do 1,0 NDS/NDN, brak stwierdzonych chorób zawodowych.

Grupa III - 27 zakładów – zakłady ze stwierdzonymi przekroczeniami NDS/NDN, zakłady lub w których występują czynniki rakotwórcze lub mutagenne, stwierdzone choroby zawodowe.

I. Nadzór bieżący nad zakładami pracy w powiecie nidzickim.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano ogółem **41** zakładów pracy, przeprowadzono **45** kontroli sanitarnych (podstawowych, sprawdzających, tematycznych, wizytacji), prowadzono **4** postępowania wyjaśniające w sprawie chorób zawodowych.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych wystawiono 8 decyzji administracyjnych nakazowych, liczba nakazów w decyzjach – 60.

W wyniku prowadzonego postępowania administracyjnego uzyskano poprawę warunków higieniczno – zdrowotnych w środowisku pracy dla **227** pracowników.

Ogólna ocena stanu sanitarnego w zakładach pracy w powiecie nidzickim – ***dobra***.

II. Choroby zawodowe.

W okresie sprawozdawczym zgłoszono 4 podejrzenia choroby zawodowej („*choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: Covid-19*”; „*przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią*”; „*choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza*”; „*astma oskrzelowa*”. Przeprowadzono 4 oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej. Wystawiono 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej - „*choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza*” u rolników indywidualnych (postępowania wszczęte w roku 2020). Nie wystawiono decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

III. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.

Na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nidzicy, w ewidencji nadzorowanych zakładów przez dział Higieny Pracy znajdują się 138 obiektów: 26 obiektów zajmujących się dystrybucją niebezpiecznych/stwarzających zagrożenie substancji chemicznych i ich mieszanin oraz 112 zakładów pracy stosujących w/w substancje i mieszaniny w działalności zawodowej (niebezpieczne/stwarzające zagrożenie substancje i mieszaniny chemiczne, produkty biobójcze oraz prekursorzy narkotyków kategorii 2 i 3).

Na terenie powiatu nidzickiego nie działają podmioty produkujące niebezpieczne/stwarzające zagrożenie substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono ogółem **9** kontroli sanitarnych w **9** zakładach pracy, w których pracownicy stosują substancje chemiczne i ich mieszaniny w procesach produkcyjnych. Nie prowadzono postępowań administracyjnych w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

IV. Nadzór nad produktami biobójczymi.

Na terenie powiatu nidzickiego w ewidencji nadzorowanych zakładów przez dział Higieny Pracy (stan na dzień 31.12.2021r.) znajduje się 7 podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych (wyłącznie dystrybutorzy) oraz 46 podmiotów stosujących w/w produkty.

W roku sprawozdawczym 2021 nie przeprowadzono kontroli sanitarnych w zakresie wprowadzania do obrotu oraz kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych. Nie prowadzono postępowań administracyjnych dotyczących produktów biobójczych.

V. Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3

Na terenie powiatu nidzickiego nie działają podmioty zajmujące się wprowadzaniem do obrotu prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3. W ewidencji nadzorowanych zakładów przez dział Higieny Pracy (stan na dzień 31.12.2021r.) znajdują się 2 zakłady stosujące prekursorzy narkotykowe:

- 1/ nadmanganian potasu – „kat. 2b” - do dezynfekcji;
- 2/ kwas chlorowodorowy – „kat. 3” - do mycia i czyszczenia w procesie galwanizacji;

W roku sprawozdawczym 2021 nie przeprowadzono kontroli sanitarnych w zakresie stosowania prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3. Postępowań administracyjnych dotyczących prekursorów narkotykowych nie prowadzono.

VI. Nadzór nad substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy.

Na terenie powiatu nidzickiego znajduje się **28 zakładów pracy**, w których pracownicy są narażeni lub pracują w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi.

W ramach nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi skontrolowano **5 zakładów pracy**, przeprowadzono **5 kontroli sanitarnych**, prowadzono 1 postępowanie administracyjne w zakresie w/w czynników.

Ogółem liczba pracowników narażonych lub pracujących w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi lub mutagennymi w skontrolowanych zakładach pracy wynosi 14, w tym kobiet – 6.

VII. Nadzór nad kosmetykami.

W ewidencji zakładów PSSE w Nidzicy znajdują się **2 obiekty** zajmujące się dystrybucją kosmetyków.

W ramach nadzoru nad kosmetykami w roku 2021 nie przeprowadzano kontroli w/w obiektów.

VIII. Detergenty.

Liczba wprowadzających do obrotu detergenty (wyłącznie dystrybutorzy) w powiecie nidzickim, znajdujących się w ewidencji zakładów higieny pracy (stan na dzień 31.12.2021r.) to 12 podmiotów; liczba stosujących – 50.

W ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu detergentów w 2021r. nie skontrolowano żadnego obiektu.

IX. Czynniki biologiczne w miejscu pracy.

Na terenie działalności PSSE w Nidzicy nadzorem sanitarnym objętych jest **64 zakładów pracy**, w których występuje narażenie zawodowe pracowników na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne w środowisku pracy. W zakładach tych występuje narażenie zawodowe pracowników na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne zaklasyfikowane do 2 i 3 grupy zagrożenia.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nidzicy nie kontrolował w 2021r. w/w zakładów pracy.

X. Nadzór nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Zakład Opieki Zdrowotnej w Nidzicy nie zgłosił w 2021r. żadnego podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi lub „nowymi narkotykami”.

Kontroli w zakresie środków zastępczych nie przeprowadzono, postępowań administracyjnych nie prowadzono. Na terenie powiatu nidzickiego nie zidentyfikowano żadnego podmiotu wytwarzającego lub wprowadzającego do obrotu środki zastępcze i nowe narkotyki.

Spraw przekazanych przez inne organy (Policja, Prokuratura) w 2021r. nie było.

Wnioski:

W dalszym ciągu należy wdrażać przepisy wynikające z:

- 1) ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz rozporządzeń Wspólnot Europejskich w niej wymienionych,
- 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii – prowadzić nadzór w zakresie egzekwowania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz „nowych narkotyków”
- 3) ustawy z dnia 9 października 2015r o produktach biobójczych,
- 4) rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- 5) rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005r. w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki,
- 6) rozporządzenia (WE) NR 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów,
- 7) ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Należy również egzekwować od pracodawców przeprowadzanie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, z częstotliwością określoną w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 2 lutego 2011r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy oraz egzekwować zapewnienie odpowiednich warunków higieniczno – sanitarnych pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń socjalnych w zakładach, zgodnych z wymaganiami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy.

Higiena Komunalna

Powiat Nidzicki- charakterystyka

Liczba ludności całego powiatu wg ewidencji w 2021r wynosi **31299** osoby w tym:

miasto Nidzica	12693
gmina Nidzica	7105
gmina Kozłowo	5794
gmina Janowo	2599
gmina Janowiec Kościelny	3108

Powiat nidzicki położony jest w południowej części województwa warmińsko- mazurskiego. Tereny leśne i rolnictwo stanowią główną bazę gospodarczą i społeczną poszczególnych gmin wchodzących w skład powiatu. Oddział Higieny Komunalnej PPIS w Nidzicy kontroluje **296** obiektów położonych na obszarze 961 km² (łącznie powierzchnia powiatu). W tym – **250** stanowią obiekty użyteczności publicznej, **46** urządzenia wodne (w tym 36 wodociągów sieciowych i 5 wodociągów lokalnych oraz 5 studni publicznych).

Zaopatrzenie ludności w wodę

Ludność powiatu nidzickiego zaopatrywana jest w wodę do picia i na potrzeby gospodarcze tylko z ujęć podziemnych. Właścicielami urządzeń wodnych i sieci wodociągowych są w większości Urzędy Gmin na danym terenie, jedynie 1 wodociąg Łysakowo zarządzany jest przez inny podmiot.

Z każdym rokiem stan techniczny urządzeń wodociągowych poprawia się, jak również przedsiębiorcy dokonują starań, aby stare urządzenia i pomieszczenia doprowadzić do właściwego stanu sanitarno- technicznego. Obiekty, w których uzyskano poprawę stanu sanitarno-technicznego w roku sprawozdawczym to wodociągi sieciowe: Kamionki, Siemianowo, Kozłowo. Obiekty w stosunku do których na koniec roku 2021 toczy się postępowanie administracyjne – stan techniczny to: wodociąg sieciowy Turówko, Bielawy, Wólka Orłowska, Wały, Zagrzewo, Natać Mała, Frąknowo, Gołębiewo, Krokowo, Cebulki, Sławka Wielka, Iwany, Safronka, Napierki. Od września 2021r. został ponownie wyłączony z eksploatacji wodociąg sieciowy w miejscowości Jabłonowo. Zostały również skończone prace dotyczące przebudowy hydroforni w miejscowości Janowiec Kościelny na stację uzdatniania wody wraz z remontem oraz budową zbiornika retencyjnego wody uzdatnionej z automatycznym systemem pracy filtrów. W roku 2021 zlikwidowano następujące wodociągi sieciowe: Łyna- mieszkańcy zostali podłączeni do wodociągu sieciowego Wietrzykowo, Kanigowo – mieszkańcy podłączeni do wodociągu sieciowego Nidzica, Niedanowo- mieszkańcy podłączeni do wodociągu sieciowego Kozłowo, Zakrzewo - mieszkańcy podłączeni do wodociągu sieciowego Kozłowo. Został również zlikwidowany wodociąg lokalny Ośrodek Wypoczynkowy Gawra - obiekt podłączony do wodociągu sieciowego Jabłonka.

Skażone studnie przy ul. Wyborskiej nadal są wyłączone z eksploatacji i trwa proces rozdeszczowywania wody. Miejskie Wodociągi i Kanalizacja dokonują systematycznego poboru prób skażonej TRI wody i kontrolują jego poziom.

Na terenie powiatu jest 1 wodociąg w miejscowości Nidzica, produkujący powyżej 1000m³ wody/dobę, 3 wodociągi produkujące od 100 – 1000m³ wody/d, - położone w miejscowościach : Janowiec Kościelny, Janowo, Iwany. Pozostałe wodociągi, w liczbie 32, produkują poniżej 100m³ wody/d.

Prowadzone postępowanie administracyjne na przydatność wody do spożycia w 2021 r.

Brak przydatności wody do spożycia dla ludzi pod względem mikrobiologicznym

Lp.	Gmina	Miejscowość	Parametry zakwestionowane	Stan na koniec 2021r.
1	Nidzica	Nidzica Łysakowo	Bakterie grupy coli Bakterie grupy coli, Enterokoki	Woda przydatna do spożycia
2	Kozłowo	Turówko, Kamionki Niedanowo	Bakterie grupy coli Bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli	Woda przydatna do spożycia
3	Janowiec Kościelny	Powierz	Bakterie grupy coli	Woda przydatna do spożycia

Warunkowa przydatność wody do spożycia pod względem mikrobiologicznym

Lp.	Gmina	Miejscowość	Parametry zakwestionowane	Stan na koniec 2021r
1	Nidzica	Stacja Paliw BP Rączki, Wietrzykowo, Załuski, Zagrzewo Zagrzewo, Rozdroże, Dom Pracy Twórczej Nibork Drugi, Kamionka-Garncarska Wioska	Ogólna liczba mikroorganizmów, Bakterie gr coli Bakterie grupy coli	Woda przydatna do spożycia Woda przydatna do spożycia
2	Kozłowo	Sport Resort Januszkowo Siemianowo, Kamionki	Ogólna liczba mikroorganizmów Bakterie grupy coli	Woda przydatna do spożycia Woda przydatna do spożycia
3	Janowiec Kościelny	Janowiec Kościelny (2x) Janowiec Kościelny, Iwany(2x), Bielawy, Napierki, Powierz, Safronka	Ogólna liczba mikroorganizmów, Bakterie grupy coli	Woda przydatna do spożycia Woda przydatna do spożycia

W okresie braku przydatności wody do spożycia i warunkowej przydatności wody do spożycia konsumenci byli powiadamiani o zaistniałej sytuacji przez właścicieli urządzeń wodnych poprzez informację bezpośrednią, wywieszanie komunikatów oraz zamieszczenie informacji na BIP-ie PSSE. W tym okresie woda do spożycia dostarczana była w cysternach z dobrego, sprawdzonego źródła wody. Po wydaniu decyzji zamykającej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nidzicy powiadamiał o zaistniałej sytuacji:

- Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;
- Burmistrza lub Wójta Gminy;
- Starostę Nidzickiego;
- Powiatowy Inspektorat Weterynarii;

W czasie trwania decyzji właściciele wodociągów byli zobligowani do przeprowadzenia działań naprawczych ujęcia oraz sieci wodociągowej a po uzyskaniu właściwych parametrów wody obiekty były włączane do eksploatacji.

W okresie sprawozdawczym w obiektach wodociągowych przeprowadzono 45 kontroli stanu sanitarno-technicznego, oraz 5 kontroli studni publicznych. Wydano 6 decyzji przedłużających termin wykonania zaleceń. Pobrano 191 prób wody do spożycia. Próby były pobierane zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem.

Gospodarka wodno- ściekowa

W 2021r zakończyły się prace dotyczące budowy sieci wodociągowej od miejscowości Kozłowo do miejscowości Niedanowo. W wyniku czego mieszkańcy Niedanowa i Zakrzewa zostali podłączeni do istniejącego wodociągu sieciowego w Kozłowie. Zostały skończone prace dotyczące przebudowy hydroforni w Janowcu Kościelnym.

Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie powiatu nidzickiego wywozem odpadów stałych w 2021r. zajmował się Ekologiczny Związek Gmin „Działdowszczyzna” oraz Przedsiębiorstwo Usługowe Gospodarki Komunalnej w Nidzicy. Większość mieszkańców zadeklarowała selektywną zbiórkę odpadów. W wyznaczonych zamkniętych pomieszczeniach wystawione są odpowiednio oznakowane pojemniki.

Obiekty Użyteczności Publicznej

W związku z trwającym stanem pandemii pracownicy działu Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Nidzicy zostali oddelegowani do pracy związanej z epidemią i wdrożeni do pracy w dziale Epidemiologii (przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych, przygotowywanie prób wymazowych, praca w systemie EWP, SEPIS).

Do obiektów nadzorowanych przez sekcję Higieny Komunalnej należy **250** obiektów użyteczności publicznej. Obiekty te stanowią liczną grupę o zróżnicowanych wymaganiach sanitarnych. Zaliczamy do nich min. domy pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi noclegowe (hotele, pokoje gościnne, agroturystyka, ośrodki wczasowe), obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała (zakłady kosmetyczne, fryzjerskie, solaria), tereny rekreacyjne, dworzec, cmentarze, środki transportu publicznego, zakład pogrzebowy, ustępy publiczne. W związku z istniejącą sytuacją część kontroli przeprowadzano razem z Powiatową Komendą Policji – nie stwierdzono zastrzeżeń, obiekty nie funkcjonowały (obiekty hotelowe - 9 kontroli, siłownie i fitness -2 kontrole, zakłady fryzjerskie – 1 kontrola). Na przełomie kwietnia i maja 2021r liczba zakażeń spadła, w związku z czym pracownicy HK zaczęli przeprowadzać kontrole obiektów użyteczności publicznej i tras turystycznych.

Przeprowadzone kontrole w większości dotyczyły przestrzegania wymagań higieniczno-sanitarnych w czasie trwania epidemii. Pracownicy Higieny Komunalnej przekazywali drogą telefoniczną i mailową informacje dotyczące przestrzegania zaleceń i obostrzeń Głównego Inspektora Sanitarnego: z właścicielami hoteli, zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, solariów, domów kultury, obiektów użyteczności publicznej, domów weselnych, obiektów religijnych (kościół). Kontrole przeprowadzane były łącznie z Komendą Powiatową Policji w Nidzicy.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne w większości są estetycznie i funkcjonalnie urządzone oraz wszystkie spełniają wymagania sanitarne dla tego typu działalności jak również posiadają procedury higieniczno-dezynfekcyjne zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. W gabinetach kosmetycznych gospodarka odpadami niebezpiecznymi jest prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami. Odbiorcą tych odpadów jest Magazyn Odpadów Medycznych przy ZOZ Nidzica lub firma EMKA z Żyrardowa. Sterylizacja narzędzi i przyborów kosmetycznych prowadzona jest w części zakładów we własnym zakresie a pozostałe obiekty, nie posiadające własnych sterylizatorów narzędzia poddają zabiegowi w Centralnej Sterylizatorni Szpitala w Nidzicy lub w innych podmiotach

Miasto Nidzica nie posiada Zajezdni Autobusowej, wszystkie autobusy posiadają swoją bazę w innych miejscowościach : Olsztyn , Lidzbark Warmiński.

Na terenie powiatu nidzickiego jest jeden Cmentarz Komunalny, pozostałe to Cmentarze Parafialne, Wyznaniowe i Cmentarze Wojskowe. Stan sanitarny cmentarzy czynnych, używanych do pochówków jest dobry. Pochówkiem na terenie powiatu zajmuje się Zakład Usług Pogrzebowych Persefona. W Domu Przedpogrzebowym mieści się dobrze wyposażone i czysto utrzymane Prosektorium.

Uzyskano poprawę warunków sanitarno-technicznych w zakładzie fryzjerskim przy ul. 1go Maja, oraz w Bibliotece Publicznej - Filia w Napiwodzie. Na koniec 2021 roku nie prowadzone jest żadne postępowanie administracyjne w obiektach użyteczności publicznej, zmierzające do poprawienia stanu sanitarno-technicznego. W 2021r. wydano 39 decyzji na przeprowadzenie ekshumacji szczątków/zwłok ludzkich, które wykonywane były przez profesjonalne firmy. Wydano 1 decyzję uchylającą na przeprowadzenie ekshumacji oraz 1 decyzję na przewóz zwłok z Polski. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nidzicy

wydał 3 postanowienia na przewóz zwłok i szczątków z zagranicy. W związku z istniejącą sytuacją pracownicy Państwowej Stacji Sanitarnej i Epidemiologicznej w Nidzicy uczestniczyli tylko przy 3 ekshumacjach, które były wykonane zgodnie z obowiązującymi przepisami

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nidzicy wystosował pisma informacyjne i edukacyjne do potencjalnych organizatorów kąpielisk o korzyściach wpływających z utworzenia takich miejsc. Na terenie działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nidzicy stworzone zostały 2 kąpieliska, zorganizowane przez Urząd Miejski w Nidzicy: nad Jeziorem Omulew w miejscowości Wikno oraz nad jeziorem Miejskim w Nidzicy. W czasie trwającego sezonu letniego w 2021 r. organizator kąpielisk został poinformowany o zaleceniach i wytycznych dotyczących funkcjonowania kąpielisk w czasie trwania epidemii SARS-CoV-2. Wydano 8 ocen wody w kąpieliskach. Przeprowadzono również 4 kontrole sanitarne, podczas których sprawdzono przestrzeganie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego w związku z trwającym stanem epidemii. Ogólny stan sanitarny był dobry.

W związku z trwającym stanem pandemii i trwającymi obostrzeniami właściciele obiektów użyteczności publicznej stosowali się do zaleceń Głównego Inspektora Sanitarnego.

Higiena Dzieci i Młodzieży

Celem działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny dzieci i młodzieży jest egzekwowanie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, higienę pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych oraz w placówkach wypoczynku.

W roku 2021 na terenie powiatu nidzickiego nadzorem sanitarnym objętych było 44 stałych placówek nauczania i wychowania oraz 9 sezonowych placówek wypoczynku letniego.

Do nadzorowanych placówek stałych zaliczamy:

- gmina Nidzica łącznie 30 placówek, a z tego:
 - 1 niepubliczny żłobek „Bajkowy Świat Malucha” w Piątkach,
 - 5 przedszkoli: nr 2, nr 4 i przedszkole dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną „Zaczarowany Ogród” w Nidzicy,
 - niepubliczne „PRZEDSZKOLE MISTRZÓW” w Nidzicy,
 - niepubliczne przedszkole „BAJKA” w Piątkach,
 - 3 punkty przedszkolne: w Szkole Podstawowej Nr 2 w Nidzicy,
 - w Szkole Podstawowej w Łynie i w Szkole Podstawowej Napiwodzie,
 - 1 zespół wychowania przedszkolnego w Szkole Podstawowej w Rączkach,
 - 3 szkoły podstawowe w Łynie, Napiwodzie i Rączkach,
 - 3 szkoły podstawowe nr 1, nr 2, nr 3 w Nidzicy,
 - 1 Liceum Ogólnokształcące w Nidzicy,
 - 1 Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących z Internatem w Nidzicy,
 - 1 Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Nidzicy,
 - 1 Centrum Kształcenia Zawodowego w Nidzicy,
 - 1 szkoła podstawowa dla młodzieży w Centrum Edukacji w Nidzicy,
 - 1 branżowa szkoła I stopnia w Centrum Edukacji w Nidzicy,
 - 1 technikum w Centrum Edukacji w Nidzicy,
 - 1 branżowa szkoła I stopnia „AWAMEBEL” w Piątkach,
 - 3 świetlice socjoterapeutyczne w Nidzicy, Rozdrożu i Załuskach,
 - 1 placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w Nidzicy Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną
 - 1 Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno Wychowawczy w Nidzicy dla dzieci i młodzieży Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną,
 - 1 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nidzicy.
- gmina Janowiec Kościelny łącznie 4 placówki, a z tego:
 - 1 szkoła podstawowa w Janowcu Kościelnym,
 - 1 szkoła podstawowa w Waśniewie-Grabowie,
 - 2 punkty przedszkolne w Janowcu Kościelnym i Waśniewie-Grabowie.
- gmina Janowo łącznie 5 placówek, a z tego:
 - 1 Zespół Szkół Rolniczych i Ogólnokształcących z Internatem w Jagarzewie,
 - 1 szkoła podstawowa w Janowie,
 - 1 szkoła podstawowa w Muszakach,
 - 2 punkty przedszkolne w szkołach w Janowie i w Muszakach.
- gmina Kozłowo łącznie 8 placówek, a z tego:
 - 4 szkoły podstawowe w Kozłowie, Szkotowie, Rogożu i Zaborowie,
 - 4 punkty przedszkolne w Kozłowie, Szkotowie, Rogożu i Zaborowie.

Prowadzenie bieżącego nadzoru sanitarnego

1. Liczba placówek stałych	- 47
- liczba kontroli ogółem	- 45
- liczba decyzji administracyjnych	- 0
- liczba decyzji płatniczych	- 0
- liczba mandatów	- 0
- liczba opinii sanitarnych	- 43

2. Liczba placówek sezonowych	
a / liczba placówek zimowego wypoczynku	- 0
b / liczba placówek letniego wypoczynku	- 14
- liczba turnusów	- 14
- liczba kontroli ogółem	- 12
- liczba decyzji administracyjnych	- 0
- liczba mandatów	- 0

3. Bieżąca woda i kanalizacja

Wszystkie placówki w powiecie nadzorowane przez PSSE są podłączone do wodociągów centralnych lub lokalnych, jedynie Szkoła Podstawowa w Rogożu posiada i użytkuje własne ujęcie wody pomimo przebiegu wodociągu wiejskiego przez posesję szkoły. Liczba szkół posiadających własne szamba wynosi 6, a pozostałe w liczbie 15 są podłączone do kanalizacji komunalnej.

4. Obiekty remontowane oraz w budowie i rozbudowie

1. SzP Łyna – naprawa ubytków w elewacji zewnętrznej oraz poprawa odwodnienia budynku szkoły, malowanie jednej klasy i gabinetu. Montaż poidełek
2. SzP Napiwoda – malowanie ścian i sufitu w jednej klasie, montaż poidełek, zakup indywidualnych szafek dla klas 4-8
3. SzP Rączki – malowanie 1 klasy. Utworzenie bieżni i skoczni sportowej.
4. SzP Waśniewo – remont klasy „O”. Malowanie szkoły oraz wymiana okien i nowych drzwi wejściowych.
5. SzP Zaborowo – wykonano malowanie 2 klas i korytarzy.
6. SzP Muszaki – wykonano malowanie 2 klas i pomieszczenia małego przedszkola,
7. SzP nr 1 Nidzica – generalny remont sieci ciepłowniczej, remont korytarza.
8. SzP nr 2 Nidzica – Malowanie 1 klasy oraz pionu kuchennego.
9. SzP nr 3 Nidzica – Malowanie 1 klasy oraz pionu kuchennego. Odnowienie placu zabaw i placu manewrowego w miasteczku do nauki jazdy.
10. SzP Janowo –Malowanie i drobne naprawy ubytków tynku w korytarzach szkoły. Naprawa i konserwacja urządzeń na boiskach szkolnych oraz na placu zabaw.
11. SzP Janowiec Kościelny – Remont pracowni komputerowej. Malowanie pionu żywieniowego. Naprawa i konserwacja urządzeń na boiskach szkolnych oraz na placu zabaw.
12. SzP Kozłowo – Wykonanie malowania w 2 salach lekcyjnych szkoły z wymianą podłóg.Malowanie stołówki i pionu żywieniowego.
13. SzP Rogóż – Remont klasy „O”. Naprawa i konserwacja urządzeń na boiskach szkolnych oraz na placu zabaw.
14. SzP Szkotowo – Wykonanie malowania w salach lekcyjnych oraz malowanie schodów.
15. ZSO w Nidzicy – remont jednej klasy lekcyjnej. Naprawa i konserwacja urządzeń na boiskach szkolnych.

16. ZSZiO w Nidzicy – remont jednej klasy lekcyjnej w budynku na Jagiełły oraz remont jednej klasy lekcyjnej w budynku na Wyborskiej. Konserwacja sprzętu sportowego.
17. ZSRiO w Jagarzewie – Wykonanie malowania w salach lekcyjnych oraz remont pracowni gastronomicznej i wyposażenie jej w nowy sprzęt.

5. Budowa nowych sal gimnastycznych lub obiektów sportowych - 0

6. Placówki nowe - 0

7. Placówki zlikwidowane - 0

8. Uzyskana poprawa warunków higieniczno-zdrowotnych w placówkach oświatowo-wychowawczych w roku 2021

- liczba wykonanych remontów bieżących - 9
- liczba wykonanych remontów kapitalnych - 4
- liczba placówek, w których uzyskano poprawę oświetlenia - 1
- liczba placówek, w których uzyskano poprawę umeblowania - 3
- liczba placówek, w których wymieniono urządzenia sanitarne - 2

9. Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

- liczba szkół prowadzących dożywianie ciepłymi posiłkami - 14
- liczba szkół wydających obiady pełne - 3 (korzysta 668 dzieci)
- liczba szkół wydających posiłki jednodaniowe - 11 (korzysta 772 dzieci)

W porównaniu do roku poprzedniego liczba dzieci korzystających z ciepłych posiłków we wszystkich szkołach nieznacznie zmniejszyła się.

Na 1440 wydawanych obiadów 282 posiłków było sfinansowanych przez MOPS i GOPS-y, które stanowiły 20% ogółu korzystających z dożywiania.

Stawka dofinansowania do dożywiania dla dzieci z rodzin potrzebujących w gminach powiatu nidzickiego jest taka jak stawka żywieniowa i kształtuje się następująco:

- gmina Nidzica - od 3,00 do 5,60 zł
- gmina Janowiec Kościelny - 4,00 zł
- gmina Janowo - 4,00 zł
- gmina Kozłowo - 3,00 zł

10. Wypoczynek letni 12 turnusów – 689 uczestników

W okresie trwania wakacji na terenie powiatu nidzickiego wypoczywały dzieci i młodzież z różnych regionów naszego kraju. W bazie MEN zgłoszono 14 turnusów. Skontrolowano 12. Łącznie wypoczywało 689 uczestników w wieku od 6 do 17 lat.

1. W ośrodku wypoczynkowym „JANUSZKOWO Sport Resort” w Januszkowie w gminie Kozłowo na letnich turnusach na obozach tenisowych i sportowych przebywało łącznie 75 uczestników z różnych stron kraju..
2. W hotelu na Zamku w Nidzicy na letnich turnusach przebywało łącznie 310 uczestników z obozów odkrywców z Raciborza i kolonii z Praszki.
3. Na terenie powiatu na obozach harcerskich pod namiotami przebywało łącznie 304 harcerek i harcerzy.

Przeprowadzone kontrole przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży nie wykazały uchybień w zakresie higieniczno-zdrowotnym i ogólnego bezpieczeństwa. Wypoczynek dzieci i młodzieży

w trudnym okresie pandemii przebiegł spokojnie ale wszystkie obozy harcerskie ze względu na pogody były zmuszone do przebywania w wyznaczonych obiektach ewakuacyjnych. Działania te były kontrolowane przez Policję, Straż Pożarną i Władze Wojewódzkie i Samorządowe.

12. Szkolenia i programy oświaty zdrowotnej - 3

Ze względu na zaistniałą sytuację epidemiologiczną w kraju w 2021 roku szkolenia odbywały się metodą zdalną w formie webinarium.

13. Realizacja zagadnień problemowych:

Planowane zamierzenia odnośnie pomiaru umeblowania w szkołach i przedszkolach zostały zrealizowane. Przeprowadzono pomiary dostosowania umeblowania do zasad ergonomii stanowisk pracy ucznia i przedszkolaka. Badania wykonano w 2 placówkach przedszkolnych w 2 oddziałach oraz jednej szkole podstawowej w 8 oddziałach. Razem zmierzono 131 dzieci oraz zbadano 131 zestawów mebli edukacyjnych. Wyniki były prawidłowe. Wszystkie dzieci miały dobrze zestawione stanowiska pracy i odpowiednio dobrane do własnego wzrostu. Badania dostosowania umeblowania przynoszą pozytywny skutek, gdyż szkoły i przedszkola modernizują i zakupują nowe ławki i krzesła dla dzieci i młodzieży.

14. Dodatkowe zadania interwencyjne zlecone - 0

15. Sugerowane wykonanie prac i inwestycji związanych z poprawą warunków nauczania i wychowania w roku 2021

- w miarę posiadanych środków wymieniać zniszczony sprzęt sportowy oraz niewielką ilość przestarzałego umeblowania edukacyjnego w kilku szkołach powiatu na nowe posiadające wymagane certyfikaty bezpieczeństwa.

Ogólna sytuacja sanitarno-techniczna placówek oświatowo-wychowawczych na terenie naszego powiatu jest dobra i z roku na rok staje się coraz lepsza.

Higiena Żywnienia, Żywności i Przedmiotów Użytku

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nidzicy w 2021 r. obejmował nadzorem 420 zakłady kontrolując w nich między innymi przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczno - sanitarne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, jakość żywienia w zakładach żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego oraz przestrzegania przez przedsiębiorców obostrzeń związanych z COVID 19, w tym wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Nidzicy w roku 2021 znajdowało się 420 zakładów w tym:

- zakłady produkcji żywności – 123 w tym 112 zakładów produkcji pierwotnej;
 - zakłady obrotu żywnością – 194;
 - zakłady żywienia zbiorowego otwartego – 52;
 - w tym małej gastronomii – 14;
 - zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego – 38;
 - zakłady obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością – 13;
- W 161 skontrolowanych zakładach przeprowadzono 325 kontroli sanitarnych, w tym: 171 kontroli tematycznych oraz 11 kontroli interwencyjnych.
 - W celu przymuszenia podmiotów gospodarczych do podjęcia środków zaradczych i usunięcia stwierdzonych w trakcie kontroli niezgodności:
 - wystawiono 56 decyzji merytorycznych oraz 104 decyzje płatnicze na kwotę 7669,00 zł,
 - wystawiono 3 postanowienia o nałożeniu grzywny na kwotę 3000,00 zł,
 - 18 sprawców wykroczeń przeciwko zdrowiu ukarano 18 mandatami karnymi na kwotę 5200,00 zł.

Prowadzono również działalność kontrolną obejmującą nadzór nad przestrzeganiem przez przedsiębiorców obostrzeń związanych z pandemią, w tym wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, Wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Głównego Inspektora Sanitarnego dla producentów rolnych zatrudniających cudzoziemców przy pracach sezonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa oraz pozostałych aktualizowanych wytycznych związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19:

- w 2021r. przeprowadzono 253 działania edukacyjne podczas kontroli sanitarnych w zakładach obrotu żywnością i materiałami do kontaktu z żywnością, zakładach produkcji żywności oraz zakładach żywienia zbiorowego w zakresie przestrzegania: ograniczeń, nakazów i zakazów Rozporządzenia Rady Ministrów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Ministra Zdrowia uwzględniających specyfikę działania różnych obszarów w zakresie aktualnej sytuacji epidemiologicznej,
- dodatkowo w ww. zakładach podczas wspólnych kontroli z Policją przeprowadzono 75 działań edukacyjnych w zakresie przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.
- w 2021r. rolnicy nie zgłaszali do PPIS w Nidzicy przypadków zatrudniania cudzoziemców przy pracach sezonowych związanych z pracą na plantacjach np. przy zbiorze owoców

miękkich – Wytyczne Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Głównego Inspektora Sanitarnego dla producentów rolnych zatrudniających cudzoziemców przy pracach sezonowych w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

Zagadnienia tematyczne realizowane w 2021 r.:

- nadzór nad realizacją systemu kontroli wewnętrznej w tym zasad GHP, GMP i HACCP ze szczególnym uwzględnieniem weryfikacji prawidłowości funkcjonowania stosowanych przez kontrolowane podmioty procedur opartych na tym systemie w zakładach produkcyjnych, zakładach obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego;
- nadzór nad weryfikacją dowodów działań przeprowadzonych przez producentów żywności w ramach kontroli wewnętrznej ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawnych i planów badań wyrobów gotowych opartych na ocenie ryzyka - badania właścicielskie;
- nadzór nad znakowaniem środków spożywczych wyprodukowanych przez przedsiębiorców z nadzorowanego terenu w szczególności w zakresie alergenów i wartości odżywczej;
- nadzór nad zakładami w zakresie identyfikacji i śledzenia pochodzenia towarów (traceability) w zakładach produkcji i obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego;
- nadzór nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach 1829/2003 i 1830/2003 dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej, ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego znakowania środków spożywczych zawierających GMO oraz dokumentacji towarzyszącej ww. środkom spożywczym;
- nadzór nad zakładami żywienia zbiorowego, które oprócz podstawowej działalności świadczą również usługi cateringowe;
- nadzór nad zakładami, które wykazują niezgodny z wymaganiami stan higieniczno - sanitarny;
- nadzór nad zakładami bazy żywieniowej w ośrodkach wczasowo-wypoczynkowych oraz obiektami żywnościowymi przy trasach i w miejscowościach turystycznych w okresie wakacyjnym ze szczególnym uwzględnieniem żywieniowych obiektów ruchomych / tymczasowych działających w trakcie okazjonalnych imprez;
- nadzór nad warunkami żywienia w miejscach letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży;
- nadzór nad podmiotami prowadzącymi produkcję pierwotną, RHD, oraz dostawy bezpośrednie w aspekcie warunków sanitarnych produkowanej i sprzedawanej żywności oraz egzekwowania dokumentacji dot. traceability – w przypadku produkcji pierwotnej;
- nadzór nad podmiotami działającymi na rynku spożywczym prowadzącymi produkcję pierwotną, sprzedaż bezpośrednią lub rolniczy handel detaliczny w zakresie zapewnienia higienicznych warunków produkcji/przetwarzania bezpiecznej żywności pochodzenia roślinnego. Realizacja Planu działania na rok 2021 dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego we współpracy z innymi Inspekcjami, zgodnie z Porozumieniem z dnia 22 grudnia 2020r. pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym, Głównym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska w sprawie współdziałania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego;
- nadzór nad obrotem grzybami świeżymi (punkty skupu, targowisko), suszonymi i przetworami w tym: w punktach skupu i na targowisku;

- nadzór nad podmiotami produkującymi żywność gotową do spożycia (RTE) w aspekcie warunków sanitarnych produkowanej żywności oraz egzekwowania zasad systemu HACCP;
- nadzór nad zapewnieniem pełnego i właściwego nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w oparciu o aktualne przepisy prawne w tym zakresie, ze szczególnym uwzględnieniem egzekwowania na poziomie obrotu GMP oraz deklaracji zgodności na wyroby ceramiczne;
- nadzór w zakresie przestrzegania wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy żywności wzbogaconej, suplementów diety i żywności dla określonych grup ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowości stosowanych oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych;
- nadzór nad sprzedażą internetową (ze zwróceniem uwagi na sposób prezentacji) suplementów diety, żywności dla określonych grup oraz środków spożywczych wzbogaconych;
- zapewnienie właściwej realizacji Planu pobierania do badań w ramach urzędowej kontroli i monitoringu próbek żywności, materiałów do kontaktu z żywnością.
- nadzór nad składowaniem i usuwaniem odpadów żywnościowych;
- podejmowanie działań zapewniających właściwe funkcjonowanie systemu RASFF;
- kontynuacja współpracy z organami Inspekcji Weterynaryjnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz z innymi organami kontrolnymi i samorządowymi;
- działania na rzecz łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem na terytorium Polski afrykańskiego pomoru świń;
- współpraca pod względem merytorycznym z pionem Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej;
- wnikliwe i terminowe rozpatrywanie wszelkich informacji od konsumentów dotyczących niewłaściwej jakości środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością lub niewłaściwego stanu higieniczno - sanitarnego zakładów żywnościowo żywieniowych.
- nadzór nad przestrzeganiem przez przedsiębiorców obostrzeń związanych z pandemią, w tym wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, Wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Głównego Inspektora Sanitarnego dla producentów rolnych zatrudniających cudzoziemców przy pracach sezonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa oraz pozostałych aktualizowanych wytycznych związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Podczas realizacji powyższych zagadnień w trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych stwierdzano pewne niezgodności, co wskazuje na konieczność dalszego konsekwentnego działania w tym zakresie.

Ocena stanu higieniczno- sanitarnego zakładów żywnościowo – żywieniowych

Ocenę zakładów przeprowadzono według kategorii ryzyka na podstawie obowiązujących w kraju jednolitych kryteriów, tzw. arkuszy oceny zakładów. Ocenę negatywną otrzymują te zakłady, w których stwierdza się odstępstwa od wymagań istotnych dla bezpieczeństwa żywności.

Rodzaje obiektów	Liczba zakładów wg rejestru zakładów	Liczba zakładów skontrolowanych	Liczba zakładów niezgodnych z wymaganiami
Produkcji żywności	123	22	0
Obrotu żywnością	194	74	0
Żywienia zbiorowego otwartego	52	37	0
Żywienia zbiorowego zamkniętego	38	25	0
RAZEM	407	158	0

Wśród skontrolowanych w 2021 r. zakładów żaden zakład nie został sklasyfikowany jako zakład niezgodny z wymaganiami.

Odnotowano jednak powtarzanie się pewnych niezgodności z lat poprzednich np.:

- niewłaściwy układ funkcjonalny pomieszczeń produkcyjnych oraz magazynowych,
- brak opracowanego i wdrożonego systemu zapewnienia bezpieczeństwa żywności (HACCP),
- wprowadzanie do obrotu przeterminowanych artykułów spożywczych,
- wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych bez właściwego oznakowania,

Analizując stan sanitarny obiektów żywnościowo-żywnościowych należy stwierdzić, że pomimo pewnych powtarzających się ww. niezgodności nastąpiła poprawa w stosunku do roku 2020. Część przedsiębiorców ze względu na przerwy w działalności wynikające z obostrzeń w związku z wystąpieniem stanu epidemii, dokonywała bieżących remontów, kupowała nowy sprzęt itp.

• Zakłady produkcji żywności

W zakładach produkcyjnych przeprowadzono bieżące remonty, dokonano zmian w zakresie produkowanego asortymentu oraz zmian organizacji pracy co przyniosło dalszą poprawę stanu higieniczno- sanitarnego.

• Zakłady obrotu żywnością

- W lokalnych, małych sklepach odnotowano dalszą poprawę stanu higieniczno – sanitarnego w stosunku do 2020r. Nadal przeprowadzono modernizację sklepów, wymieniano wyposażenie w tym regały i stare urządzenia chłodnicze, które nie były w stanie zapewnić temperatur przechowywania zgodnych z zaleceniami producentów żywności.

• Zakłady żywienia zbiorowego otwartego

Zakłady żywienia zbiorowego otwartego były prawidłowo przygotowane do sezonu letniego. Wszystkie sezonowe punkty gastronomiczne nad jeziorami posiadały decyzje zatwierdzające i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS.

W restauracjach i punktach gastronomicznych w menu znajdowały się informacje dotyczące obecności w potrawach składników powodujących alergie lub reakcje nietolerancji

• Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Jakość żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego zwłaszcza w stołówkach szkolnych i przedszkolach oraz obozach i koloniach uległa poprawie.

Posiłki są bardziej urozmaicone, dzieciom i młodzieży podaje się surowe warzywa i owoce.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. regulującego, jakie produkty spożywcze i posiłki mogą być udostępniane dzieciom i młodzieży w szkołach i przedszkolach oraz w wyniku prowadzonych działań ograniczono spożycie cukru i substancji słodzących, soli, tłuszczu oraz potraw smażonych przy jednoczesnym promowaniu spożycia owoców i warzyw, mleka i produktów mlecznych.

W 2020r. Szpital Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy został przekształcony na Szpital Tymczasowy „COVIDOWY” i nastąpiła zmiana organizacji żywienia. Dystrybucja posiłków w ramach cateringu odbywa się zgodnie z listą uwzględniającą rodzaje diet. Posiłki dostarczane są do Punktu wydawania gdzie są porcjowane i po odpowiednim zabezpieczeniu dostarczane przez pracowników oddziału do pacjenta.

W związku z wystąpieniem stanu epidemii w zakładach produkcyjnych, zakładach obrotu i zakładach żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego podjęto działania związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Podczas podejmowanych działań kierowano się wytycznymi Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Ministra Zdrowia uwzględniających specyfikę działania różnych obszarów w zakresie aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Ocena stopnia zaawansowania wprowadzenia przez zakłady żywności i żywienia systemu HACCP

Właściciele zakładów podejmowali działania mające na celu wprowadzenie zasad systemu HACCP. W czasie przeprowadzanych kontroli informowano właścicieli zakładów o obowiązujących w tym zakresie przepisach.

W przypadkach gdy stwierdzano naruszenia obowiązujących przepisów prawnych w ww. zakresie wdrażano postępowanie administracyjne nakazujące opracowanie i wdrożenie procedur na podstawie zasad systemu HACCP.

W związku z powyższym w stosunku do 2020r. wzrosła liczba zakładów posiadających wdrożone i udokumentowane zasady systemu HACCP.

Dokonana ocena wskazuje jednak, że konieczne są dalsze działania w powyższym zakresie.

	Liczba obiektów			
	OBJĘTE NADZOREM (kolumna 1 MZ-48)	w tym		
		z wdrożonymi zasadami GHP/GMP (kolumna 6 MZ-48)	z wdrożonym systemem HACCP (kolumna 7 MZ-48)	w których rozpoczęto wdrażanie zasad systemu HACCP
Produkcji żywności	123 w tym: 112 produkcja pierwotna	29 w tym: 18 produkcja pierwotna	11 w tym: 0 produkcja pierwotna	0
Obrotu żywnością	194	194	184	10
Żywienia zbiorowego otwartego	52	52	52	0
Żywienia zbiorowego zamkniętego	38	38	38	0
Ogółem	407	313	285	10

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz badań sanitarnych

W powiecie nidzickim realizowany jest Plan pobierania próbek do badania żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w ramach urzędowej kontroli i monitoringu tworzony na podstawie Krajowego Planu Poboru Próbek.

Kierunek badań	Liczba zbadanych próbek w 2021 r.			
	ogółem	w tym		
		krajowych	UE	z importu
Zanieczyszczenia mikrobiologiczne	81	81	0	0
Metale szkodliwe dla zdrowia	10	10	0	0
Pozostałości pestycydów	11	7	0	4
Mikotoksyny	4	4	0	0
Azotany	1	1	0	0
Zawartość substancji dodatkowych	5	5	0	0
Furan	1	1	0	0
WWA	2	1	0	1
Żywność wzbogacona	1	1	0	0
Materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością	1	1	0	0
GMO	2	1	0	0
Wybrane parametry w środkach specjalnego przeznaczenia/suplementach diety	1	1	0	0
Oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych	1	1	0	0
Akryloamid	1	1	0	0
Gluten	1	1	0	0
Alkaloidy sporyszu	1	1	0	0
Skażenia promieniotwórcze	1	1	0	0

W 2021 r. zbadano ogółem 125 próbek, w tym:

- 124 próbki żywności,
- 1 próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W wyniku przeprowadzanych badań zakwestionowano 1 próbkę suplementu diety ze względu na niewłaściwe znakowanie oraz 5 próbek lodów z automatu z powodu zanieczyszczenia mikrobiologicznego.

W wyniku podjętych w poprzednich latach działań mających na celu poinformowanie producentów żywności oraz właścicieli podmiotów wprowadzających żywność do obrotu i właścicieli zakładów żywienia zbiorowego o wymaganiach dotyczących znakowania żywności zawartych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 znacznie wzrosła ich wiedza na ten temat. Ww. rozporządzenie okazało się jednak nadal

dużym wyzwaniem dla osób odpowiedzialnych za znakowanie żywności zwłaszcza w zakresie przygotowania obowiązkowej informacji o wartości odżywczej.

Podczas kontroli nie stwierdzono niezgodności w oznakowaniu wyrobów gotowych, w których zastosowano substancje lub preparaty zawierające składniki alergenne.

Były one zgodne z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.

Nazwa składnika alergennego wyraźnie odróżniała się od reszty składników (stosowano inny rodzaj czcionki).

Również w wyniku podjętych w poprzednich latach. działań mających na celu weryfikację dowodów działań przeprowadzanych przez producentów żywności w ramach kontroli wewnętrznej, ze szczególnym uwzględnieniem przepisów prawnych i planów badań produktów opartych na ocenie ryzyka – producenci zaczęli opracowywać własne harmonogramy badań właścicielskich i zlecać wykonanie badań swoich produktów w wybranych przez siebie akredytowanych laboratoriach. W trakcie pandemii ilość wykonanych badań właścicielskich zmalała.

Kontrole sklepów wprowadzających do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością potwierdziły, że sklepy wdrożyły Dobrą Praktykę Produkcyjną – GMP w odniesieniu do materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Wszczęte w poprzednich latach postępowania administracyjne nakazujące m.in.: zapewnienie na etapie sprzedaży detalicznej pisemnych deklaracji zgodności dla wyrobów ceramicznych spowodowały widoczną poprawę w jakości dokumentacji towarzyszącej tym wyrobom. W 2021r. nie stwierdzono niezgodności w tym zakresie.

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt (RASFF)

W ramach europejskiego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywnienia Zwierząt (RASFF) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Nidzicy w 2021r. otrzymał 41 powiadomień alarmowych, informacyjnych oraz powiadomień o niezgodnościach i powiadomień o fałszowaniu żywności.

Po otrzymaniu powiadomień w ramach systemu RASFF wymagających szybkiego wycofania produktów z obrotu niezwłocznie podejmowano stosowne działania.

Ogółem przeprowadzono 7 kontroli interwencyjnych oraz podjęto 90 innych działań mających na celu uzyskanie informacji dotyczących wycofywanych z obrotu produktów.

Nadzór nad żywnością prozdrowotną

W roku 2021 r. w ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu żywności prozdrowotnej (suplementy diety, żywność dla określonych grup i żywność wzbogacona) podczas kontroli sprawdzano warunki przechowywania i sprzedaży żywności prozdrowotnej oraz oceniano jej znakowanie ze szczególnym uwzględnieniem stosowanych oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych.

W ramach oceny bezpieczeństwa żywności prozdrowotnej przebadano 9 próbek w tym:

- Suplementy diety - 7
- Żywność dla określonych grup - 3
- Żywność wzbogacona - 1

Powyższe próbki badano w kierunku: metale, azotany, mikotoksyny, zawartość witamin, składników mineralnych i innych substancji, zawartość glutenu oraz oceniano znakowanie. Zakwestionowano 1 próbkę suplementu diety ze względu na niewłaściwe znakowanie.

Przeprowadzone kontrole znakowania żywności prozdrowotnej pod kątem stosowania oświadczeń żywnościowych i zdrowotnych nie wykazały niezgodności w tym zakresie.

Nadzór nad zakładami produkcji pod kątem prawidłowego znakowania stosowanych w produkcji surowców oraz wyrobów gotowych na obecność GMO.

W 2021r. przeprowadzono w piekarniach 6 kontroli tematycznych związanych z nadzorem nad przestrzeganiem warunków określonych w rozporządzeniach 1829/2003 i 1830/2003 dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej, ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego znakowania środków spożywczych zawierających GMO oraz dokumentacji towarzyszącej ww. środkom spożywczym. Podczas kontroli korzystano z „Listy pytań kontrolnych dla zakładów produkcji/obrotu żywnością pod kątem prawidłowego znakowania na obecność GMO”.

Ocenie poddano surowce wykorzystywane w piekarniach mogące potencjalnie zawierać GMO tj.: cukier, olej rzepakowy, siemię lniane oraz wyroby gotowe.

W skontrolowanych zakładach produkcji żywności prowadzi się na bieżąco zapisy identyfikujące dostawców surowców. Są również opracowane listy surowców mogących potencjalnie zawierać GMO oraz listy wyrobów gotowych mogących potencjalnie zawierać GMO.

Żaden z kontrolowanych przedsiębiorców nie umieszcza na opakowaniu swoich produktów (kierowanych do konsumenta końcowego) informacji że produkt nie zawiera GMO, typu: „non-GMO”, „bez GMO” itp.

Przedsiębiorcy w związku z odpowiedzialnością, którą ponoszą w odniesieniu do informowania konsumentów o składzie produkowanej żywności dobrowolnie udostępniali w czasie kontroli urzędowej dokumenty otrzymane od producentów i dystrybutorów surowców (oświadczenia, certyfikaty, wyniki badań laboratoryjnych) potwierdzające, że produkowany przez nich produkt lub surowce, z których jest on produkowany nie zawierają GMO.

W 2021 r. pobrano 2 próbki żywności do badania w kierunku GMO:

- Drobne wyroby piekarnicze: „Wafle o smaku waniliowym”, kraj pochodzenia: Polska.

- Soja i podobne: „Napój sojowy z wapniem i witaminami”, kraj pochodzenia: Polska.

Zbadane próbki nie wykazały niezgodności.

W porównaniu do lat poprzednich wzrosła wiedza i świadomość właścicieli zakładów produkcji żywności w zakresie stosowania surowców mogących potencjalnie zawierać GMO. Właściciele z własnej inicjatywy zwracają uwagę aby przy każdej dostawie surowców otrzymane dokumenty umożliwiały identyfikację dostawców surowców (w tym kraj pochodzenia surowców).

Nadzór nad zakładami produkcji stosującymi dodatki do żywności.

W skontrolowanych zakładach produkcji substancje dodatkowe do wyrobów gotowych wprowadzane były wraz z:

- wieloskładnikowymi środkami do przetwarzania mąki, mieszankami do ciast,
- kremowymi nadzieniami, marmoladami wieloowocowymi itp.

Oznakowanie wyrobów gotowych do produkcji, których użyto ww. produktów zawierających dodatki do żywności (wprowadzonych zgodnie z zasadą carry-over) zawiera informację o funkcji technologicznej jaką te dodatki pełnią w wyrobie gotowym oraz ich nazwę lub symbol.

Oznakowanie wyrobów gotowych, w których zastosowano substancje lub preparaty zawierające składniki alergenne jest zgodne z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego. Nazwa składnika alergennego wyraźnie odróżnia się od reszty składników (inny rodzaj czcionki).

Ocena jakości żywienia

W 2021r. podczas przeprowadzanych kontroli stołówek w internatach, szkołach i przedszkolach oceniano i omawiano sposób żywienia dzieci i młodzieży zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.(Dz.U.2016, poz.1154.), a także przypomniano o obowiązkowych informacjach na temat żywności, które należy podać rodzicom, opiekunom i dzieciom zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.

W trakcie oceny żywienia korzystano z tzw. List wspomagających ocenę żywienia pod kątem spełnienia wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r.

W stosunku do lat poprzednich odnotowano bardzo dużą poprawę jakości żywienia m.in.:

- zupy, sosy oraz inne potrawy sporządzane były z naturalnych składników, bez użycia koncentratów spożywczych,
- od poniedziałku do piątku potrawy smażone podawane były nie częściej niż dwa razy,
- do smażenia używano oleju roślinnego,
- porcja ryby podawana była co najmniej raz w tygodniu,
- napoje nie zawierały więcej niż 10g cukrów w 250 ml.
- każdego dnia podawana była co najmniej jedna porcja z grupy mięso, jaja, orzechy, nasiona roślin strączkowych lub przetworów mlecznych oraz warzywa lub owoce do każdego posiłku.

W jadłospisach umieszczano informacje o obecności w potrawach substancji lub produktów powodujących alergię lub reakcje nietolerancji.

Produkcja pierwotna, sprzedaż bezpośrednia, rolniczy handel detaliczny

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawnymi gospodarstwa działające na rynku spożywczym, tj. podmioty zajmujące się produkcją pierwotną, sprzedażą bezpośrednią lub rolniczym handlem detalicznym (RHD) produktami pochodzenia roślinnego zobowiązane są do złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W ramach nadzoru nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej uwzględniono strategię nadzoru nad bezpieczeństwem żywności w obszarze owoców miękkich i podjęto szereg działań.

W rocznych planach uwzględniono kontrole podmiotów produkcji pierwotnej w tym wspólne kontrole z PIORiN.

Kontrole obejmowały wizytę na plantacji oraz kontrolę dokumentacji związanej z zastosowanymi środkami ochrony roślin, jakością wody do nawadniania, wynikami analiz próbek gleby, warzyw, owoców itp.

W trakcie kontroli na plantacji sprawdzano czy zapewniony jest dostęp wszystkich pracowników do toalet (stałych lub przenośnych) i urządzeń do mycia rąk pod bieżącą wodą,

czy respektowany jest zakaz pracy osób z objawami takimi jak: biegunka, wymioty, temperatura lub żółtaczką. Kontrolowano też czystość sprzętu używanego przy zbiorze oraz warunki przechowywania zebranych owoców i ich transportu.

W trakcie kontroli wykorzystywano listę pytań kontrolnych (check list) i informowano producentów, że są zobowiązani do przestrzegania wymogów zawartych w załączniku I rozporządzenia (WE) nr 852/2004, a także, że powinni stosować:

odpowiednie metody nawożenia i podlewania upraw (wylimitowanie nawożenia upraw fekaliami), odpowiednie środki ochrony roślin i przestrzegać okresu ich karencji, przestrzegać zasad higieny podczas zbioru i transportu w tym: zapewnić pracownikom warunki do mycia rąk i dostęp do toalet (stałych lub przenośnych), zatrudniać pracowników o dobrym stanie zdrowia itp.

W wyniku podjętych działań mających m.in. na celu zaznajomienie producentów produkcji pierwotnej z obowiązującymi przepisami prawnymi i zagrożeniami jakie niesie nieprzestrzeganie higieny podczas zbioru i transportu owoców miękkich znacznie wzrosła ich wiedza w tym zakresie.

Właściciele plantacji w 2021r. zapewniali pracownikom na plantacji m.in. możliwość umycia rąk oraz dostęp do ubikacji.

- Dodatkowo w trakcie kontroli hurtowni warzyw i owoców, lokalnych punktów sprzedaży detalicznej, zakładów żywienia zbiorowego informowano o konieczności sprawdzania czy dostawca warzyw i owoców znajduje się w rejestrze zakładów podlegających urzędowej kontroli żywności organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

- Kontynuowano współpracę z administratorem targowiska oraz z właścicielami skupów zbóż, którzy informowali swoich dostawców o obowiązujących przepisach prawnych.

- W trakcie kontroli targowiska informowano rolników produkujących produkty roślinne z przeznaczeniem na żywność lub zajmujących się sprzedażą bezpośrednią o obowiązku składania wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS, a także o tym, że uzyskanie wpisu do rejestru jest bezpłatne, że wnioski o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy składać w PSSE w Nidzicy oraz, iż formularz wniosku jest dostępny na stronie internetowej PSSE w Nidzicy lub bezpośrednio w jej siedzibie.

Na ww. stronie internetowej umieszczono komunikat PPIS w Nidzicy w sprawie składania wniosków o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej przez osoby zajmujące się produkcją pierwotną, sprzedażą bezpośrednią lub rolniczym handlem detalicznym (RHD) w zakresie produktów pochodzenia roślinnego oraz omówiono podstawowe zasady higieny obowiązujące podczas produkcji pierwotnej, sprzedaży bezpośredniej oraz podczas detalicznego handlu rolniczego.

Umieszczono również informację, iż w siedzibie PSSE w Nidzicy udostępniono do wglądu „Poradnik Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej przy produkcji żywności niezwierzęcego pochodzenia w warunkach domowych z wykorzystaniem surowców roślinnych z własnych upraw oraz w ramach rolniczego handlu detalicznego”.

Poradnik ten stanowi wytyczne dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej do stosowania przy produkcji w warunkach domowych środków spożywczych niezwierzęcego pochodzenia o niskim ryzyku. Poradnik obejmuje produkcję żywności z wykorzystaniem surowców roślinnych pochodzących z własnych upraw (pola, ogrodu). Dotyczy on procesu produkcji/przetwarzania żywności, który odbywa się przy wykorzystaniu sprzętu i urządzeń gospodarstwa domowego w kuchni domowej z przeznaczeniem do wprowadzania do obrotu i może być również stosowany przez rolników prowadzących działalność w ramach rolniczego handlu detalicznego.

W 2021r rolnicy nie zgłaszali do PPIS w Nidzicy przypadków zatrudniania cudzoziemców przy pracach sezonowych związanych z pracą na plantacjach np. przy zbiorze owoców miękkich – Wytyczne Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi i Głównego Inspektora Sanitarnego dla producentów rolnych zatrudniających cudzoziemców przy pracach sezonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS COV-2.

Działania na rzecz łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem na terytorium Polski afrykańskiego pomoru świń

W ramach działania na rzecz łagodzenia skutków związanych z wystąpieniem na terytorium Polski afrykańskiego pomoru świń w poprzednich latach przesłano pisma do Urzędu Miasta i Gminy w Nidzicy oraz do Urzędu Gminy w Kozłowie, Urzędu Gminy w Janowie, Urzędu Gminy w Janowcu Kościelnym i do organizatorów imprez okolicznościowych przypominając, iż w związku z afrykańskim pomorem świń podstawową kwestią podczas sprzedaży produktów z mięsa wieprzowego i dziczyzny znajdujących się w handlu detalicznym, a w szczególności sprzedawanych na targowiskach miejskich, kiermaszach, jarmarkach, imprezach sołeckich itp. jest możliwość identyfikacji pochodzenia mięsa i produktów mięsnych.

W regulaminach targowisk, jarmarków, kiermaszy, imprez sołeckich itp. powinny znajdować się zapisy, że sprzedaż ww. produktów ma mieć wszelkie cechy legalności.

Produkcja wędlin, która nie jest pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej jest działalnością nielegalną.

Mięso wieprzowe jak i produkty z mięsa wieprzowego powinny pochodzić z polskich zakładów zarejestrowanych zgodnie rozporządzeniem (WE) nr 852/2004 bądź zatwierdzonych zgodnie rozporządzeniem (WE) nr 853/2004, będących pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej.

Lista ww. zakładów znajduje się w centralnym wykazie zakładów prowadzonym przez Głównego Lekarza Weterynarii.

Na teren Rzeczypospolitej Polskiej mogą być wprowadzane importowane produkty żywnościowe pochodzące wyłącznie z zakładów zatwierdzonych zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 853/2004. Niemożliwa jest więc sprzedaż na terenie Polski produktów pochodzących z zarejestrowanych zakładów z krajów trzecich, wytwarzających produkty (m.in. produkty tradycyjne) przeznaczone wyłącznie do sprzedaży na rynek lokalny.

PPIS w Nidzicy poinformował również o konieczności umieszczenia na targowisku miejskim w Nidzicy oznakowanego, zamykanego pojemnika UPPZ kat. I do gromadzenia ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego (w tym pochodzących m. in. z nielegalnego handlu) oraz o tym, że ww. pojemniki do gromadzenia ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego muszą być umieszczone w miejscu gdzie odbywają się imprezy typu kiermasze, jarmarki, imprezy okolicznościowe, imprezy sołeckie, dożynki itp.

W ramach współpracy z Inspekcją Weterynaryjną przeprowadzono na targowisku miejskim wspólne kontrole oraz wizytacje. Nie stwierdzono przypadków handlu żywymi zwierzętami, ani nielegalnej sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego.